

Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan

Møteinnkalling

Utvalg: Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
Møtested: Selbusjøen hotell og gjestegård, Selbu, Vekta - Levanger, Øvre Forra
Dato: 23.08.2023
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Befaring fra Vekta onsdag 23.august.
Møte Selbusjøen hotell og gjestegård onsdag kl. 19
Befaring Øvre Forra torsdag 24. august
Se eget program med nærmere detaljer

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
	Styresak		
ST 22/2023	Godkjenning av innkalling, saksliste og valg av styremedlem til å signere protokoll sammen med leder		
ST 23/2023	Referat sak		
RS 19/2023	Avtale - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - skjøtsel på Stormoen 2023 - Jo Inge Hoem		2023/47
RS 20/2023	Avtale - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - skjøtsel på Røssetvollen 2023 - Morten Hegge		2023/47
RS 21/2023	Avtale - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - skjøtsel på Øvre Stubbvollen og Stubbslåttan 2023 - Toril Ofstad Selboe		2023/47
RS 22/2023	Avtale - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - skjøtsel på Stormoen 2023 - John Hårstad-Evjen		2023/47
RS 23/2023	Avtale - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - skjøtsel av Svenskmoen 2023 - Jon Arne Stokke		2023/47
RS 24/2023	Retningslinjer - Skarvan og Roltdalen og Sylan nasjonalparkstyre - Reindriftas motorferdsel på barmark i verneområder		2023/7722
RS 25/2023	Sylan landskapsvernområde - befaringsnotat - kartlegging av samiske kulturminner - Blåkkåkleppen/Blåahke - Sametinget		2022/10406
	Styresak		
ST 24/2023	Saksframlegg - Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - vedtak i delegerte saker i perioden 010623-150823		2023/46
DS 28/2023	Innvilget - Sylan landskapsvernområde - dispensasjon til motorferdsel på barmark 2023-2026 - Storerikvollen - Trondhjems turistforening		2023/6982
DS 29/2023	Innvilget - Stråsjøen-Prestøyan naturreservat - dispensasjon til bruk av kano - Gunnar Sørum		2023/5118
DS 30/2023	Innvilget - Sylan landskapsvernområde - forlengelse - flerårig dispensasjon motorferdsel snøscooter og ATV - bu ved Bustvola 169/88 - Aune sameie		2021/2127
DS 31/2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Sylan landskapsvernområde - fornying av dispensasjon for organiserte rideturer perioden 2023-26 - Dyrhaug ridesenter		2023/7642
DS 32/2023	Avslag - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon - dronekjøring - Rimsjøen - Szulzhytta - Kvern fjellsvatnet - Høgfjellet - Kristoffer Overvik		2023/7362

DS 33/2023	Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon til motorferdsel - motorbåt på Østre Sonvatnet - Fjellstyrene i Stjørdal Styresak	2023/6293
ST 25/2023	Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - høringsinnspill - revidering av forvaltningsplan for rovvilt - rovviltregion 6 Midt- Norge	2022/11681
ST 26/2023	Eventuelt	

**ST 22/2023 Godkjenning av innkalling, saksliste og valg av styremedlem til å
signere protokoll sammen med leder
ST 23/2023 Referat sak**

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer
E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
705 Senteret
Kløftvegen 1
Ås i Tydal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte:
Epost: lasle@statsforvalteren.no

Jo Inge Hoem
Velvansvegen 142
7580 SELBU

Saksbehandler Lars Slettom

Vår ref. 2023/47-0 432.3

Deres ref.

Dato 22.06.2023

Avtale - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - skjøtsel på Stormoen 2023 - Jo Inge Hoem

Det vises til møte 22.05.2023 på rådhuset i Selbu, og oppsummering med innmelding av skjøtelsbehov på Stormoen i Roltdalen 2023:

Setervoll/aktør	Type skjøtsel	Antall dagsverk
Stormoen v/Jo-Inge Hoem	Hogst av grantrær på kanten mot elva, og beitepussing på sentrale deler av vollen i tråd med skjøtelsplan.	9

Ut fra årets tildelte midler kan vi inngå avtale om skjøtsel i henhold til innmeldt behov. Satsen for godtgjørelse for skjøtsel er kr 2000 pr. dagsverk.

Faktura på utført skjøtsel sendes nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan innen **01.11.2023**. Bruk helst elektronisk fakturering, **EHF: 974 764 350 med ref 3810lasle**.

Skjøtelsplanen for Stormoen er nå ferdigstilt av Anders Lyngstad, NTNU Vitenskapsmuseet. Skjøtelsplanen legges til grunn for skjøtselen på Stormoen framover.

Vi ønsker **tilbakemelding** på utført skjøtsel i form av **bilder** av slåttemarka/skjøtelsarbeid samt **avmerking av utført skjøtsel på kart**, jf. vedlegg. Sendes inn sammen med faktura.

Unni Killi i Selbu fjellstyre har ansvar for oppfølging av skjøtselen i felt. Ta kontakt med Unni når dere er ferdig med skjøtselen og/eller om dere har spørsmål om det praktiske skjøtelsarbeidet underveis. Tlf: 975 59 758.

Med hilsen

Lars Slettom
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Kart-Skjøtsel-Stormoen-Svenskmoen-Stubbslåtten-Skjøtelsplan

Mottakere:

SELBU FJELLSTYRE

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer
E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
705 Senteret
Kløftvegen 1
Ås i Tydal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte:
Epost: lasle@statsforvalteren.no

Morten Hegge
Velvansvegen 27
7580 SELBU

Saksbehandler Lars Slettom

Vår ref. 2023/47-0 432.3

Deres ref.

Dato 22.06.2023

Avtale - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - skjøtsel på Røssetvollen 2023 - Morten Hegge

Det vises til møte 22.05.2023 på rådhuset i Selbu, og oppsummering med innmelding av skjøtelsesbehov på Røssetvollen i Roltdalen 2023:

Setervoll/aktør	Type skjøtsel	Antall dagsverk
Røssetvollen v / Morten Hegge	Slått, fjerning av tistler	8

Ut fra årets tildelte midler kan vi inngå avtale om skjøtsel i henhold til innmeldt behov. Satsen for godtgjørelse for skjøtsel er kr 2000 pr. dagsverk.

Faktura på utført skjøtsel sendes nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan innen **01.11.2023**. Bruk helst elektronisk fakturering, **EHF: 974 764 350 med ref 3810lasle**.

Skjøtelsesplanen for Stormoen, Svenskmoen og Stubbslåtten er nå ferdigstilt av Anders Lyngstad, NTNU Vitenskapsmuseet. Generelle skjøtelsesråd i skjøtelsesplanen legges til grunn for skjøtelsen på Røssetvollen framover.

Vi ønsker **tilbakemelding** på utført skjøtsel i form av **bilder** av slåttemarka/skjøtelsesarbeid samt **avmerking av utført skjøtsel på kart**, jf. vedlegg. Sendes inn etter gjennomført slått.

Unni Killi i Selbu fjellstyre har ansvar for oppfølging av skjøtelsen i felt. Ta kontakt med Unni når dere er ferdig med skjøtelsen og/eller om dere har spørsmål om det praktiske skjøtelsesarbeidet underveis. Tlf: 975 59 758.

Med hilsen

Lars Slettom
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Kart - Røssetvollen

Mottakere:

SELBU FJELLSTYRE

Toril Ofstad Selboe
Liavegen 139
7580 Selbu

Saksbehandler Lars Slettom

Vår ref. 2023/47-0 432.3

Deres ref.

Dato 22.06.2023

Avtale - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - skjøtsel på Øvre Stubbvollen og Stubbslåttene 2023 - Toril Ofstad Selboe

Det vises til møte 22.05.2023 på rådhuset i Selbu, og oppsummering med innmelding av skjøtelsbehov på Stubbslåttene og Øvre Stubbvollen i Roltdalen 2023:

Setervoll/aktør	Type skjøtsel	Antall dagsverk
Øvre Stubbvollen og Stubbslåttene v / Toril O. Selboe	Slått og fjerning av kratt på sentrale deler av Øvre Stubbvollen. Slått av åpent areal og rydde kratt/slå kant av Stubbslåttene i nord i tråd med skjøtelsplan jf. kap. 1.8.	12

Ut fra årets tildelte midler kan vi inngå avtale om skjøtsel i henhold til innmeldt behov. Satsen for godtgjørelse for skjøtsel er kr 2000 pr. dagsverk.

Faktura på utført skjøtsel sendes nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan innen **01.11.2023**. Bruk helst elektronisk fakturering, **EHF: 974 764 350 med ref 3810lasle**.

Skjøtelsplanen for Stubbslåttene er nå ferdigstilt av Anders Lyngstad, NTNU Vitenskapsmuseet. Skjøtelsplanen legges til grunn for skjøtelsen på vollene framover.

Vi ønsker **tilbakemelding** på utført skjøtsel i form av **bilder** av slåttemarka/skjøtelsarbeid samt **avmerking av utført skjøtsel på kart**, jf. vedlegg. Sendes inn etter utført skjøtelsarbeid.

Unni Killi i Selbu fjellstyre har ansvar for oppfølging av skjøtelsen i felt. Ta kontakt med Unni når dere er ferdig med skjøtelsen og/eller om dere har spørsmål om det praktiske skjøtelsarbeidet underveis. Tlf: 975 59 758.

Med hilsen

Lars Slettom
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Kart-Skjøtsel-Stormoen-Svenskmoen-Stubbslåttene-Skjøtelsplan

Mottakere:

SELBU FJELLSTYRE

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer
E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
705 Senteret
Kløftvegen 1
Ås i Tydal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte:
Epost: lasle@statsforvalteren.no

John Hårstad-Evjen
Bleikeråsen 148
1387 ASKER

Saksbehandler Lars Slettom

Vår ref. 2023/47-0 432.3

Deres ref.

Dato 22.06.2023

Avtale - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - skjøtsel på Stormoen 2023 - John Hårstad-Evjen

Det vises til møte 22.05.2023 på rådhuset i Selbu og innmelding av skjøtelsbehov på Stormoen i Roltdalen 2023:

Setervoll/aktør	Type skjøtsel	Antall dagsverk innmeldt
Stormoen v/John Hårstad-Evjen	Beitepussing og fjerning av kratt ihht. skjøtelsplan	5

Ut fra årets tildelte midler kan vi inngå avtale om skjøtsel i henhold til innmeldt behov. Satsen for godtgjørelse for skjøtsel er kr 2000 pr. dagsverk.

Faktura på utført skjøtsel sendes nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan innen 01.11.2023. Bruk helst elektronisk fakturering, **EHF: 974 764 350 med ref 3810lasle**.

For dere som ikke har organisasjonsnummer blir godtgjørelsen utbetalt som lønn. Dere **sender inn en rapport** etter utført skjøtsel med opplysninger (**bilder og markering på kart**) og kontonummer dere ønsker å få overført godtgjørelsen til.

Skjøtelsplan for Stormoen er nå ferdigstilt av Anders Lyngstad, NTNU Vitenskapsmuseet. Skjøtelsplanen legges til grunn for videre skjøtelsarbeid på Stormoen.

Unni Killi i Selbu fjellstyre har ansvar for oppfølging av skjøtselen i felt. Ta kontakt med Unni når dere er ferdig med skjøtselen og/eller om dere har spørsmål om det praktiske skjøtelsarbeidet underveis. Tlf: 975 59 758.

Med hilsen

Lars Slettom
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

1 Kart-Skjøtsel-Stormoen-Svenskmoen-Stubbslått-Skjøtelsplan

Mottakere:

SELBU FJELLSTYRE

**Nasjonalparkstyret
for Skarvan og
Roltdalen og Sylan**

Postadresse
Postboks 2600
7734 Steinkjer
E-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Besøksadresse
705 Senteret
Kløftvegen 1
Ås i Tydal

Kontakt
Sentralbord: +47 74 16 80 00
Direkte:
Epost: lasle@statsforvalteren.no

Jon Arne Stokke
Velvansvegen 110
7580 SELBU

Saksbehandler Lars Slettom

Vår ref. 2023/47-0 432.3

Deres ref.

Dato 22.06.2023

Avtale - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - skjøtsel av Svenskmoen 2023 - Jon Arne Stokke

Det vises til møte 22.05.2023 på rådhuset i Selbu, og oppsummering med innmelding av skjøtelsbehov på Svenskmoen i Roltdalen 2023:

Setervoll/aktør	Type skjøtsel	Antall dagsverk
Svenskmoen v / Jon Arne Stokke	Slått og beitepussing iht. skjøtelsplan	10

Ut fra årets tildelte midler kan vi inngå avtale om skjøtsel i henhold til innmeldt behov. Satsen for godtgjørelse for skjøtsel er kr 2000 pr. dagsverk.

Faktura på utført skjøtsel sendes nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan innen **01.11.2023**. Bruk helst elektronisk fakturering, **EHF: 974 764 350 med ref 3810lasle**.

Skjøtelsplanen for Stormoen er nå ferdigstilt av Anders Lyngstad, NTNU Vitenskapsmuseet. Skjøtelsplanen legges til grunn for skjøtelsen på Svenskmoen framover.

Vi ønsker **tilbakemelding** på utført skjøtsel i form av **bilder** av slåttemarka/skjøtelsarbeid samt **avmerking av utført skjøtsel på kart**, jf. vedlegg. Sendes inn etter utført skjøtsel.

Unni Killi i Selbu fjellstyre har ansvar for oppfølging av skjøtelsen i felt. Ta kontakt med Unni når dere er ferdig med skjøtelsen og/eller om dere har spørsmål om det praktiske skjøtelsarbeidet underveis. Tlf: 975 59 758.

Med hilsen

Lars Slettom
nasjonalparkforvalter

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

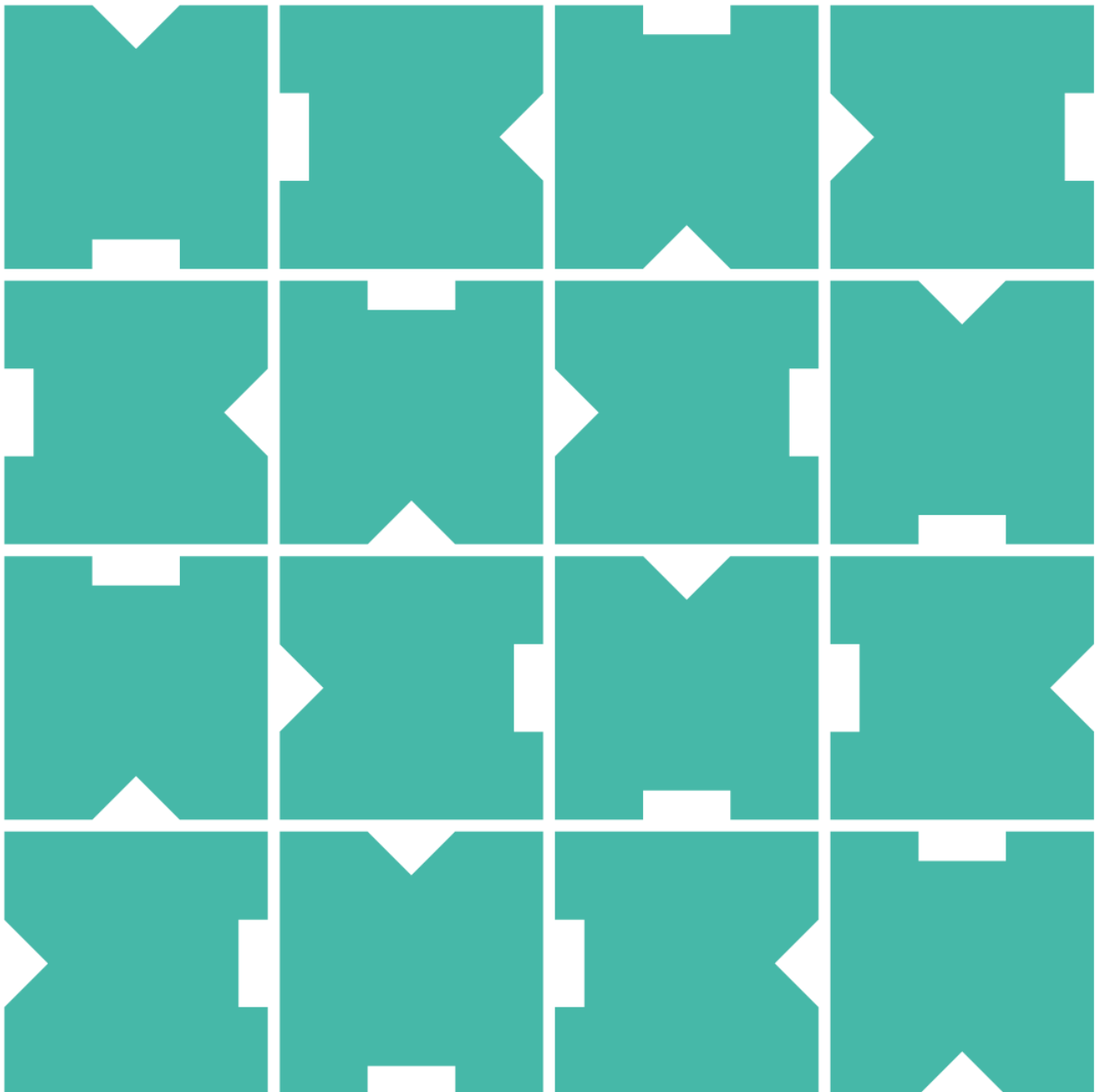
1 Kart-Skjøtsel-Stormoen-Svenskmoen-Stubbslåtten-Skjøtelsplan

Mottakere:

SELBU FJELLSTYRE

Reindriftras motorferdssel på barmark i verneområder

Innhold

Forord	3
1. Innledning	4
2. Aktuelle bestemmelser om motorferdsel.....	6
2.1 Særlige bestemmelser for reindrift.....	6
3. Hvordan søke om motorferdsel i verneområder	7
4. Opplysninger i distriktsplanen som er nødvendige for saksbehandlingen	9
5. Kontroll av kjøretillatelse/dispensasjon	9

Forord

Barmarkskjøring i verneområder krever normalt tillatelse fra vernemyndigheten. Veilederen beskriver hvordan en søknad om reindrifas motorferdsel på barmark i verneområder skal behandles av forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Det er reindrifsutøverne og distriktsstyrene for reinbeitedistriktet, som med bakgrunn i distriktsplanen kan sende en slik søknad – og som kan gi grunnlag for flerårige tillatelser til kjøring for utøveren selv og eventuelle medhjelpere.

I retningslinjene er det anvist hvilke rutiner som skal legges til grunn for søknadsbehandlingen, og hvilke opplysninger som må ligge med søknaden når det tas til behandling. Der det gis kjøretillatelse er også angitt nærmere hva som gjelder av plikter under kjøring og i samband med kontroll.

1. Innledning

Veilederen gjelder reindriftnas kjøring på barmark i verneområder.

Målgruppen er:

- Distriktsstyrer i reinbeitedistriktene
- Forvaltningsmyndigheten i verneområder
- Reindriftnas utøvere

Formålet med veilederen er å gi informasjon og veiledning om hva søknader om motorferdsel bør inneholde. Veilederen er utarbeidet av Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet i fellesskap, og er retningsgivende for søknadsbehandlingen.

I henhold til reindriftnasloven § 4 har den samiske befolkningen på grunnlag av alders tids bruk rett til å utøve reindrift i de områder som fra gammelt av har vært utøvet reindrift i. Disse områdene betegnes i loven som det samiske reinbeiteområdet, og omfatter fylkene Finnmark, Troms, Nordland, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Hedmark. Reindriftnas er både en samisk næring og en kulturutøvelse. Samisk kultur innehar et vern etter FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter artikkel 27 og ILO-konvensjonen nr. 169.

Et reinbeitedistrikt omfatter et geografisk areal som består av ulike årstidsbeiter (helårsdistrikt eller et årstidsbeite). Distriktet ledes av et distriktsstyre, som representerer de private reindriftnasinteressene. Distriktsstyret har også plikter etter reindriftnasloven, bl.a. til å utarbeide en distriktsplan som inneholder opplysninger om reindriftnas, og som er nødvendig for den offentlige planleggingen.

Reindriftnasutøveren har ansvaret for å ivareta en velordnet reindrift. Variasjon i naturforhold og topografi gir store regionale driftsforskjeller, og varierende klimatiske forhold gir driftsforskjeller mellom år og mellom årstider. Gjeting og flytting innebærer derfor behov for fleksible løsninger tilpasset balansen mellom reinens behov og naturens skiftninger. Ettersom flere av dagens verneområder ligger innenfor det samiske reinbeiteområdet, er det viktig at forvaltningen ikke legger unødige hindringer for driftsutøvelsen, eller at driftsutøvelsen blir ansett som ulovlig fordi den avviker fra distriktsplanen som følge av vær, beiteforhold eller andre uforutsette hendelser.

Forvaltningsmyndigheten for de store verneområdene i Norge er normalt nasjonalpark- eller verneområdestyrer. Disse styrene består av folkevalgte representanter fra kommuner og fylkeskommuner, samt Sametinget i samiske områder. Styrene har egne nasjonalpark- eller verneområdeforvaltere som kan kontaktes. Kontaktinformasjon finnes på hjemmesidene til det enkelte verneområde. I tillegg til nasjonalpark- og verneområdestyrer er også statsforvalteren og noen kommuner forvaltningsmyndighet for mange av de mindre verneområdene.

De fleste verneområdene har som utgangspunkt et generelt forbud mot all motorferdsel. Dette fremgår av verneforskriften for det enkelte verneområde. Det er imidlertid gjort et generelt unntak for reindriftens kjøring med snøscooter på vinterføre. Unntaket gjelder kun nødvendig kjøring for utøvelse av reindrift.

All kjøring på barmark krever at det gis dispensasjon fra motorferdselsforbudet. Det er derfor viktig at nødvendig motorferdsel blir omsøkt på en hensiktsmessig måte og at det etableres gode rutiner for søknader om dispensasjon, behandling av søknader og kontroll med kjøringen. Med motorferdsel i denne veilederen menes bruk av ATV, traktor og 2-hjuls motorsykel o.l. på barmark.

Samisk reindrift som næring, kultur og livsform er unik både i nasjonal og internasjonal sammenheng. Gjennom den norske grunnloven og internasjonal folkerett er myndighetene pålagt en rekke forpliktelser som skal sikre urfolks rettigheter. For verneområdeforvaltningen er tett samarbeid med reindriften viktig for å ivareta både reindrift og verneformål i verneområdene. Distriktsplanene i reindriften er et viktig verktøy for å synliggjøre arealbruken i reinbeitedistriktene, herunder også bruken av motoriserte kjøretøy. De fleste reinbeitedistriktene har førstegenerasjons distriktsplaner som ikke er oppdatert i forhold til dagens driftssituasjon. Disse skal etter hvert revideres, og inntil da er det viktig at distriktsplanene anvendes sammen med direkte kontakt med distriktene.

Det er viktig at forvaltningsmyndigheten for verneområdene setter seg inn i distriktsplanene for å kunne sikre en effektiv og forenklet behandling av dispensasjonssøknader.

2. Aktuelle bestemmelser om motorferdsel

De generelle reglene om motorferdsel i utmark er fastsatt i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven) og forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. I tillegg gjelder særskilte bestemmelser om bruk av motorkjøretøy i reindriftsloven og forskrifter for verneområder.

Utgangspunktet er at all motorisert ferdsel i utmark er forbudt i Norge, med mindre annet følger av lov eller vedtak med hjemmel i lov. Regelverket tar imidlertid ikke sikte på å hindre nødvendig ferdsel til anerkjente nytteformål. For lovlig motorferdsel i utmark stilles det krav om aktsom og hensynsfull ferdsel for å unngå skade og ulempe for naturmiljø og mennesker.

Utover støy og annen forurensning, vil bruk av kjøretøy på barmark medføre slitasje og skade på terrenget ved at belter og hjul etterlater seg sår i naturen. Motorferdsel kan også skade eller forstyrre dyreliv, og være til ulempe for de som driver med reindrift eller husdyrhold. Et enkelt kjøretøy behøver isolert sett ikke medføre slike skader og ulemper, men summen av motorferdsel vil kunne utgjøre en stor miljøbelastning. Det er derfor viktig at kjøring begrenses til det som er nødvendig. I denne vurderingen må det blant annet ses hen til hvor viktig transporten er, og om det er andre måter å løse transportbehovet på.

2.1 Særlige bestemmelser for reindrift

De viktigste bestemmelsene om motorferdsel i forbindelse med reindrift finnes i motorferdselloven, reindriftsloven og naturmangfoldloven/forskriften for det enkelte verneområde.

- I motorferdselloven § 4 er det for reindriftnæring gjort direkte unntak fra det generelle motorferdselsforbudet.
- Reindriftsloven § 23 viser til at den som utøver reindrift har adgang til å bruke fremkomstmidler i tråd med distriktsplan. Loven viser videre til at all motorisert ferdsel skal skje i samsvar med fastsatte forskrifter om vern.
- Det er i naturmangfoldloven og tilhørende verneforskrifter fastsatt særskilte bestemmelser om motorferdsel i verneområder. Disse bestemmelsene går foran annet regelverk om motorferdsel og krever at det må foreligge tillatelse/dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten for å kjøre på barmark.
- Kravet om at det må foreligge tillatelse/dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten gjelder både reindriftsutøvere og medhjelpere.

Reindriftsloven § 62 krever at distriktsstyret utarbeider distriktsplan for reinbeitedistriktet som blant annet skal inneholde en oversikt over nødvendige fremkomst- og transportmidler som anvendes. I tillegg skal planen ha med bruksregler for terrenggående kjøretøy, altså en beskrivelse av hvordan, hvor og når terrenggående kjøretøy skal brukes.

Formålsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 1 legger til grunn at naturen skal tas vare på gjennom bærekraftig bruk og vern, og danne grunnlag for samisk kultur. Ved offentlige beslutninger skal reindriftens erfarings- og kunnskapsgrunnlag vektlegges når det kan bidra til bærekraftig bruk av og vern av naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven §§ 7 og 8.

3. Hvordan søke om motorferdsel i verneområder

Den enkelte reindriftsutøver er selv ansvarlig for at en har nødvendige tillatelser til barmarkskjøring. En distriktsplan med tydelig beskrivelse av behov og hva som utgjør nødvendig kjøring gir et godt grunnlag for søknad om dispensasjon. Søknader med bakgrunn i distriktsplaner kan åpne for flerårige tillatelser, f.eks. inntil 5 år. Dette kan bidra til en mer forutsigbar og forenklet saksbehandling.

Det er distriktsstyret i det enkelte reinbeitedistrikt som har ansvar for å utarbeide og vedta distriktsplaner i samsvar med kravene i reindriftsloven. En distriktsplan som skal brukes som grunnlag for søknad om kjøring på barmark må oppfylle kravene i reindriftsloven § 62, og inneholde opplysningene som fremgår av denne veilederens punkt 4.

Ved behandlingen av søknad om dispensasjon er det forvaltningsmyndigheten for det enkelte verneområde som gjør sin vurdering og treffer vedtak i den enkelte sak. Forvaltningsmyndigheten forholder seg til juridiske rammer, og skal i tillegg utøve et forvaltningsmessig skjønn i samsvar med verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten kan om nødvendig sette vilkår for en tillatelse, f.eks. knyttet til ivaretagelse av særlig sårbare områder og/eller arter. Det kan imidlertid ikke settes så strenge vilkår at dette går utover dyrevelferd eller alminnelig driftsutøvelse i reindriften. Reglene i forvaltningsloven kapittel IV om saksforberedelse ved enkeltvedtak gjelder. Lovens krav til entydige og klare vedtak innebærer at tillatelse til kjøring bare kan gis til navngitte personer.

For å sikre at distriktsplanen innehar tilstrekkelige beskrivelser av motorisert ferdsel er det hensiktsmessig at distriktsplanen sendes forvaltningsmyndigheten for verneområdet, slik at de kan fremme innspill som ivaretar formålet om en forutsigbar og forenklet saksbehandling.

Forenklet prosess for reindriftens søknad om barmarkskjøring i verneområder:

- Søknad om barmarkskjøring som vist i distriktsplan oversendes fra distriktsstyret til forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Søknaden kan for eksempel være en e-post hvor distriktsplanen er vedlagt. Dette gjøres i samråd med reindriftsutøver.
- I søknaden beskrives navn på alle siidaer med tilhørende siidaandeler og navn på reindriftsutøvere i reinbeitedistriktet som har et nødvendig behov for barmarkskjøring i verneområder.

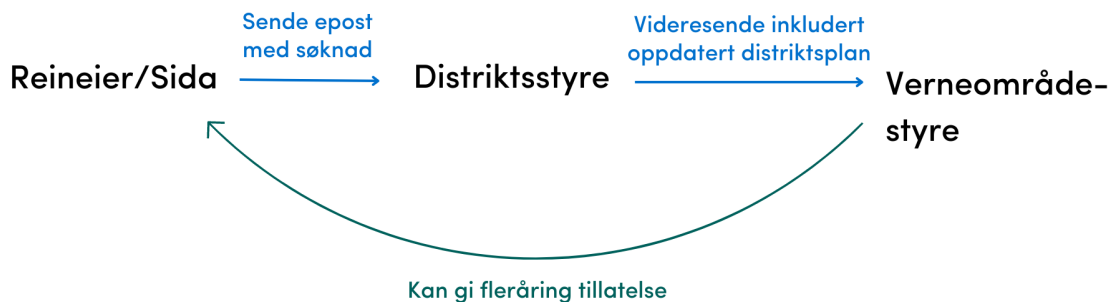

- Behovet for eventuelle medhjelpere/drenger for den enkelte siida/siidaandel må beskrives i søknaden hvis det ikke fremgår av distriktsplanen. Faste medhjelpere/drenger skal oppgis/navngis i søknaden, slik at dispensasjon kan vurderes samlet.
- Endret behov for medhjelpere i søknadsperioden, endringer i familiære forhold og akutte behov for bistand, meldes og omsøkes forvaltningsmyndigheten for verneområdet. Slike henvendelser kan gjøres fra den enkelte siida/siidaandel/reindriftsutøver. I helt spesielle tilfeller kan nødrettslige betraktninger legges til grunn, slik at medhjelpere kan kjøre uten tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.
- Forvaltningsmyndigheten for verneområdet behandler søknaden, og treffer vedtak med kopi til bl.a. oppsynsmyndighet og Statsforvalter.

I tilfeller hvor reindriften har et behov for barmarkskjøring i flere verneområder, og hvor verneområdene har forskjellig forvaltningsmyndighet, anbefaler vi at de ulike forvaltningsmyndighetene samordner sin saksbehandling.

I tillegg til den forenklete søknadsprosessen via distriktsplan og distriktsstyret, som kan gi grunnlag for en flerårig tillatelse, kan reindriftsutøveren fortsatt søke på egen hånd direkte til vernemyndigheten for verneområdet. I det siste tilfellet vil reindriftsutøveren måtte påregne å legge med utvidet begrunnelse og dokumentasjon, som kan understøtte det aktuelle behovet for kjøring.

Alternativ 1

Alternativ 2

4. Opplysninger i distriktsplanen som er nødvendige for saksbehandlingen

Her følger en punktliste over relevant informasjon som bør tas med i distriktsplanen, og som er nødvendig for en forsvarlig saksbehandling hos forvaltningsmyndigheten.

- **Geografisk område som berøres av barmarkskjøring.**
  - Hvilke verneområder berøres av kjøringen?
  - Hvilke faste kjøreløyper/traseer skal benyttes? Disse traseene skal kartfestes.
  - Beskrivelse av områder hvor det eventuelt er et behov for kjøring utenfor faste kjøreløyper/traseer. Områdene kartfestes i den grad det er mulig.
  - Hvilke arbeidsoppgaver er knyttet til kjøring i de ulike områdene, for eksempel gjeting, eller samling i forbindelse med kalvemerking, flytting, slakting mm. Områdene kartfestes i den grad det er mulig.

- **Omfanget av kjøringen skal beskrives så langt det er mulig.**
  - I distriktsplanen bør det fremgå en vurdering av om behovet er stort eller lite, og i hvilke perioder det er størst behov for barmarkskjøring.
  - Angivelse av type kjøretøy (ATV m/u belter, 2 hjuls motorsykkkel etc.) og bruksområde.
  - Behovet for medhjelpere/drenger gjennom året, type arbeid, kjøretøy osv.

5. Kontroll av kjøretillatelse/dispensasjon

Av hensyn til effektive kontroller med kjøring på barmark er det viktig at også faste eller midlertidige medhjelpere i reindriften medbringer kjøretillatelse/dispensasjon (skriftlig eller elektronisk) fra forvaltningsmyndigheten for verneområdet.

Etter verneforskriftene er det ikke mulighet for å gi åpne tillatelser til ikke navngitte personer eller å gi reineiere anledning til å bemyndige andre til å kjøre i sitt sted. Dispensasjon for kjøring utstedt av vernemyndigheten skal kunne fremvises dersom det forlanges av oppsynsmyndighet og/eller politi. Krav om fremvisning av kjøretillatelse/dispensasjon skal stilles som vilkår når forvaltningsmyndigheten for verneområdet treffer vedtak om å tillate kjøring.

Faste eller midlertidige medhjelpere i reindriften som kjører uten nødvendig tillatelse/dispensasjon, eller uten å medbringe tillatelse, er å anse som ulovlig kjøring. Ulovlig kjøring vil bli sanksjonert.

Tlf.: 73 58 05 00
post@miljodir.no
www.miljodirektoratet.no
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim:
Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo:
Grensesvingen 7, 0661 Oslo

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

POSTADRESSE:
Postboks 1450 Vika, 0116 Oslo

BESØKSADRESSE:
Innspurten 11D, 0663 Oslo

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:
Løkkeveien 111, 9510 Alta

LANDBRUKSDIREKTORATET STEINKJER

BESØKSADRESSE:
Skolegata 22, C-bygget, 7713 Steinkjer
www.landbruksdirektoratet.no

DIN CUJ./ DERES REF:
[HF xxx/xx]

BEAIVI / DATO:
06.07.2023

MIN CUJ / VÅR REF:
22/5682

ASSEMEANNUDEADJI / SAKSBEHANDLER:
Brage Sletvold

Befaring ifm. fjerning av villvarder på Blåkkåkleppen

I forbindelse med fjerning av villvarder på Blåkkåkleppen i Tydal kommune ble det utført en befaring med tanke på å avdekke eventuelle samiske kulturminner i området. Området er preget av fjellbjørkeskog, med mindre myrområder. Med unntak av toppen av Blåkkåkleppen var det få flate områder, her og der var det mindre platåer i ellers jevn stigning.

Feltarbeidet ble utført den 03-04.07.2023 av Brage Sletvold og besto av en visuell overflaterregistrering. Fokus for befaringen lå på flaten på toppen av Blåkkåkleppen og de to hovedtraseene opp mot toppen. I tillegg ble det befart et område nedenfor nåværende skoggrense NV for toppen da skoggrensen har vist seg å være en lokaliseringsfaktor. Se figur for illustrasjon over de befarte områdene.

Befaringen resulterte ikke i funn av automatisk fredete kulturminner. Dette kommer trolig av de topografiske forholdene i området, med jevn helning rundt hele toppen. Toppen av Blåkkåkleppen er også sterkt påvirket av nyere aktivitet (vardebygging). Det er flere samlinger med samiske kulturminner rundt Blåkkåkleppen (Essandheim, Essandtjønnvollen, Haugvollen/Sankåvollen) i områder med flere gode lokaliseringsfaktorer. Blåkkåkleppen har muligens ikke hatt noen stor rolle i dette miljøet.

I forbindelse med forarbeidet til dette prosjektet ble det spurt om Blåkkåkleppen kunne være et hellig fjell. Sametinget sitter ikke på informasjon som tyder på dette.

Toppen av Blåkkåkleppen er bar med mye synlig stein. Langs ankomstene er det i større grad bevokst med trær og lyng. Materialet til vardene er trolig hentet fra området på toppen og kan også tilbakeføres dit.

Blåkkåkleppen

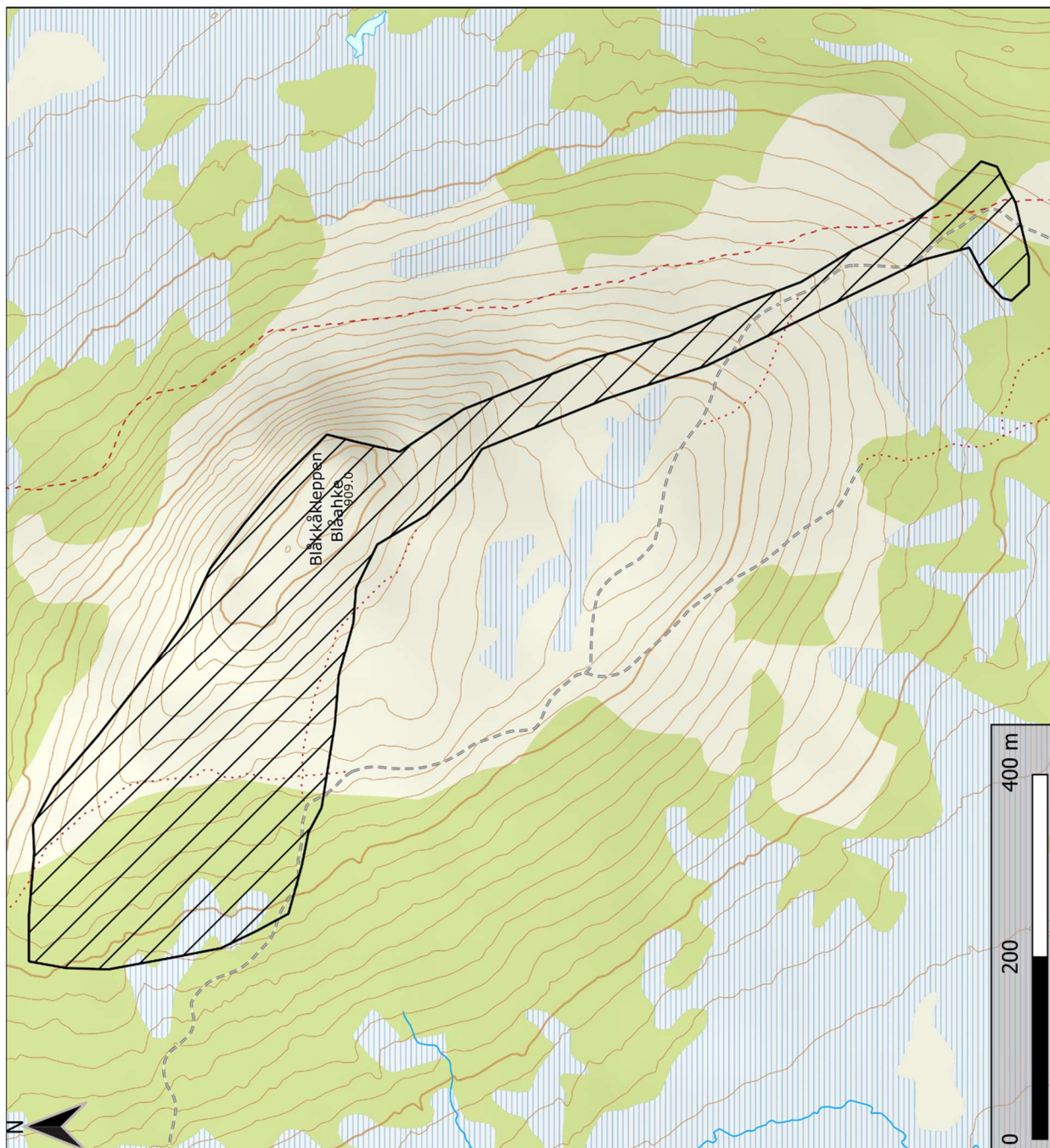
Tydal kommune, Trøndelag

Tegnforklaring

Befarte områder

SAEMIEDIGKIE

Figur 1: Befarte områder, Blåkkåkleppen

Arkivsaksnr: 2023/46-0

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 15.08.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	24/2023	23.08.2023

Saksframlegg - Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - vedtak i delegerte saker i perioden 010623-150823

Vedlegg:

- 1 Vedlegg_delegerte_saker_01.06_15.08.2023

Forvalters innstilling

Saken tas til orientering

Saksopplysninger

I vedtektene for nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan åpnes det for at kurante saker kan delegeres til nasjonalparkforvalteren. Slik delegasjon ble gitt av nasjonalparkstyret i sak 5/2016.

Vedlegg :

Kopi av vedtak i delegerte saker: 01.06.2023 – 15.08.2023

Delegerte saker ligger i sin helhet i [miljøvedtaksregisteret](#)

DS 28/2023 Arkivsak: 2023/6982

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Trondhjems Turistforening tillatelse til bruk av traktor og traktorregistrert ATV fra innerste bommen på vegen fra Sankåvika til Storerikvollen i perioden 2023-2026 i Sylan landskapsvernområde i Tydal kommune på disse vilkår:

- 1. Tillatelsen gjelder for inntil 7 turer per sesong med traktor for transport av drivstoff til aggregat, ved og tømning av toalett.*
- 2. Tillatelsen gjelder for inntil 5 turer per sesong med ATV/traktor for transport av utstyr og materialer i forbindelse med vedlikehold og reparasjoner.*
- 3. Tillatelsen gjelder for inntil 10 turer per sesong med ATV/traktor for transport av mat og utstyr i forbindelse med den betjente sommersesongen på Storerikvollen.*
- 4. Tillatelsen gjelder ikke brøyting.*
- 5. Det forutsettes at traktorvegen inn til Storerikvollen benyttes ved transportene, se kart i saken.*
- 6. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken kan føres administrativt av Trondhjems turistforening. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 01.12.2026.*
- 7. Tillatelsen kan bare utføres av personer på oppdrag for Trondhjems Turistforening.*
- 8. Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Sylan landskapsvernområde, § 3 punkt 5.3 f), hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorisert transport i forbindelse med drift av turistanlegg.

Tillatelsen og kjørebok (bilde av signert kjørebok) skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves. Brudd på tillatelsen kan medføre straff.

DS 29/2023 Arkivsak: 2023/5118

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir med dette Marit Skimmeli og Gunnar K. Sørum dispensasjon til padling i Stråsjøen-Prestøyan naturreservat, på disse vilkårene:

1. *Dispensasjonen gjelder for kryssing av elva med kano på en fast kryssingsplass i nærheten av hytta i hele den isfrie perioden i årene 2023 - 2026. Det tillates også at kanoen henlegges på elvebredden i denne perioden. Det forutsettes at kanoen legges mest mulig skjult. Oppføring av båthus eller lignende skjul for kanoen tillates ikke. Grunneiers tillatelse til henleggelse av kanoen må også innhentes.*
2. *Dispensasjonen gjelder videre for inntil to turer med en kano oppover langs Garbergselva i naturreservatet etter den 15. juli i 2023. Dispensasjonen gjelder ikke for overnatting/teltslagning, og det er ikke tillatt å ta ut virke for bål innenfor naturreservatet.*
3. *Padlingen må gjennomføres ihht. bestemmelser i verneforskriften og så skånsomt som mulig i forhold til naturmiljøet og fugle- og dyrelivet. Søppel må tas med ut av området.*
4. *Enkel rapport om gjennomførte padleturer skal sendes nasjonalparkforvaltningen etter endt sesong og senest innen 01.12.2023.*

Denne dispensasjonen er gitt i medhold av naturmangfoldloven [§ 48](#) som også gjelder for eldre vernevedtak jf. [§ 77](#). Brudd på bestemmelser eller vilkår i tillatelse kan medføre straff.

DS 30/2023 Arkivsak: 2021/2127

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Aune sameie v/ Ivar Flakne, Håkon Kåre Aune, Anders Marius Aune, Berit Aune og Even Østbyhaug tillatelse til bruk av ATV fra P-plass i Sankåvika til ny tilsynsbu ved Bustvola i Sylan landskapsvernområde i Tydal kommune på disse vilkår:

1. *Tillatelsen gjelder i forbindelse med byggearbeider på ny tilsynsbu i Bustvola*
2. *Tillatelsen gjelder for til sammen 6 turer om sommeren 2023 og/eller 2024 for transport av mørtel og annet bygningsmateriale som ikke kan lagres om vinteren.*
3. *Det forutsettes at kjøresporet tilknyttet høyspentlinja benyttes og videre trase som vist i kart i saken.*
4. *Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 01.12.2024.*
5. *Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre.*
6. *Kjøringen må skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv. Essand reinbeitedistrikt/Saanti sijte må kontaktes før gjennomføring av transportene.*
7. *Av hensyn til hekke og yngletid skal transportene foregå etter 15.juli.*
8. *Tillatelse etter motorferdselloven må foreligge fra kommunen.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold naturmangfoldlovens §48 (gjengitt i saken).

Tillatelsen og kjørebok skal være med på turene og vises fram til oppsyn eller politi når dette kreves.

DS 31/2023 Arkivsak: 2023/7642

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Dyrhaug ridesenter tillatelse til organiserte rideturer i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, Sylan landskapsvernområde og Sankkjølen og Rangeldalen naturreservater, på disse vilkår:

- 1. Turene gjennomføres i tidsperioden 20.juni – 30.september i årene 2023 – 26 i tråd med program for Fjellridning i Sylan 2023.*
- 2. Bare traseene beskrevet på kart gjengitt i saken kan benyttes*
- 3. Det skal tas spesielt hensyn til hekkende og ynglende vilt i perioden fram til 15. juli, og det skal ikke arrangeres turer på traseen gjennom Sankkjølen og Rangeldalen naturreservater før etter 15.juli.*
- 4. Rideturene skal gjennomføres i tråd med verneforskriftene for [Skarvan og Roltdalen nasjonalpark](#), [Sylan landskapsvernområde](#), [Rangeldalen](#) og [Sankkjølen](#) naturreservater. Her nevnes spesielt at teltleir i Sankkjølen naturreservat ikke er tillatt.*
- 5. Rideturene skal skje med hensyn til naturmiljø, reindrift og friluftsliv. Avstand til fjellrev/hi bør være minst 300 m. For å ivareta god dialog med reindriften må det tas kontakt med Essand reinbeitedistrikt/Saanti Sijte for å avklare at turene ikke er i konflikt med reindriften i området.*
- 6. Før neste søknad må det leveres en enkel rapport som viser omfanget av rideturene.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 5.4 og i medhold av forskrift om vern av Sylan landskapsvernområde § 3 punkt 4.3 hvor det heter at organisert bruk av hest bare er tillatt på veier eller traseer som er godkjent for slik bruk i forvaltningsplanen. Tillatelsen er i tillegg gitt i medhold av forskrift om vern av Sankkjølen naturreservat og Rangeldalen naturreservat. For traseer som ikke er definert i forvaltningsplanene er vedtaket fattet med hjemmel i §48 i naturmangfoldloven.

DS 32/2023 Arkivsak: 2023/7362

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan avslår søknad fra Kristoffer Overvik / Overvik production om bruk av drone for filming i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark.

Avslaget er gitt med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 og etter vurderinger av verneforskriften for Skarvan og Roltdalen § 3 pkt. 7.3 der det heter at bruk av motordrevet modellfly (drone) er forbudt, samt nasjonalparkstyrets retningslinjer for bruk av drone.

Avslaget begrunnes med at droneflygningen påvirker verneverdiene nevneverdig, og at alle kriterier for å kunne gi dispensasjon ikke vurderes å være oppfylt. Hensynet til samlet belastning på verneverdiene og presedensvirkningen av en tillatelse, vektlegges i saken.

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir Fjellstyrene i Stjørdal, ved jaktleder Tore Rønsåsbjørg, tillatelse til transport med motorbåt inn til og på Øystre Sonvatnet i forbindelse med transport av felt vilt under storviltjakt på følgende vilkår:

- 1. Tillatelsen gjelder for jaktseasonen fra 25 sept. – 23. des. i årene 2023-2026 for transport av felt vilt (1-2 dyr hvert år).*
- 2. Jaktlaget kan ta med motorbåt inn til Øystre Sonvatnet og legge den på egnet sted. Båten skal kun brukes på Øystre Sonvatnet til transport av felt elg og ikke ved utøvelse av jakta (transport av hund/hundefører, utplassering av jaktposter o.l.)*
- 3. Det innvilges inntil 3 turer hvert år inn til og på Øystre Sonvatnet. Totalt 12 turer i perioden 2023-2026.*
- 4. Hver enkelt tur skal føres i kjørebok før den starter. Kjøreboken skal returneres til nasjonalparkstyret innen den 31. desember 2026.*
- 5. Tillatelsen er personlig og kan ikke overdras til andre enn medlemmer av jaktlaget.*
- 6. Ferdsel med motorbåt skal skje med generell aktsomhet, og det skal særlig tas hensyn til fugle- og dyrelivet.*

Denne tillatelsen er gitt i medhold av forskrift om vern av Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, § 3 punkt 6.3 i), hvor det heter at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av motor på båt på Østre Sonvatn i forbindelse med transport av utstyr, materialer og lignende.

Tillatelsen og kjørebok skal medbringes under transporten for fremvisning til oppsyn eller politi når dette kreves.

Brudd på verneforskriften eller vilkår i tillatelsen kan medføre straff.

DS 28/2023 Innvilget - Sylan landskapsvernområde - dispensasjon til motorferdsel på barmark 2023-2026 - Storerikvollen - Trondhjems turistforening
DS 29/2023 Innvilget - Stråsjøen-Prestøyen naturreservat - dispensasjon til bruk av kano - Gunnar Sørum
DS 30/2023 Innvilget - Sylan landskapsvernområde - forlengelse - flerårig dispensasjon motorferdsel snøscooter og ATV - bu ved Bustvola 169/88 - Aune sameie
DS 31/2023 Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Sylan landskapsvernområde - fornying av dispensasjon for organiserte rideturer perioden 2023-26 - Dyrhaug ridesenter
DS 32/2023 Avslag - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon - dronekjøring - Rimsjøen - Szhulzhytta - Kvern fjellsvatnet - Høgfjellet - Kristoffer Overvik
DS 33/2023 Innvilget - Skarvan og Roltdalen nasjonalpark - dispensasjon til motorferdsel - motorbåt på Østre Sonvatnet - Fjellstyrene i Stjørdal

Arkivsaksnr: 2022/11681-0

Saksbehandler: Lars Slettom

Dato: 08.08.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan	25/2023	23.08.2023

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan - høringsinnspill - revidering av forvaltningsplan for rovvilt - rovviltregion 6 Midt-Norge

Vedlegg

- 1 Høringsutkast til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge juni 2023
- 2 Høring av revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge og invitasjon til høringsmelding

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan gir følgende innspill til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6, Midt-Norge:

1. Det er et nasjonalt mål både å sikre levedyktige bestander av rovvilt og opprettholde et aktivt landbruk og utnytte utmarksbeite for sau og tamrein. Rovviltnemnda skal jobbe for å nå begge målene. Manglende måloppnåelse for bjørn må reflekteres i konkrete tiltak rettet mot bjørn i forvaltningsplanen. Det er viktig også for omgivelsenes tillit til rovviltnemndas arbeid.
2. Manglende måloppnåelse (53 %) for bjørn i region 6 tilsier at det må gjøres aktive tiltak for at bestandsmålet skal kunne oppnås. I revidert forvaltningsplan foreligger det ingen konkrete forslag til tiltak for å nå bestandsmålet for bjørn, bortsett fra at rovviltnemnda ikke ønsker å øke størrelsen på forvaltningsområdet. Dette til tross for at det her er størst avvik mellom status og bestandsmål.
3. Størrelse på forvaltningsområdet, avgrensning og **ikke minst økologisk funksjon** for bjørnens reproduksjonsområde, bør vurderes nærmere for å oppnå vedtatt målsetting. § 5 i naturmangfoldloven tilsier at *arternes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengig av, skal ivaretas så langt det er nødvendig*. Det er nødvendig å sørge for en geografisk avgrensning av forvaltningsområdet for bjørn som gjør at bestandsmålet for bjørn oppnås på lik linje med bestandsmålene for jerv og gaupe. Økonomiske midler (FKT) bør prioriteres for å utrede dette nærmere (jf. NINA rapport 1952 – «få binner befinner seg kun innenfor forvaltningsområdet»).

4. Det bør utarbeides kart som viser arealregnskap over forvaltningsområdenes, arealutvikling og tilhørende tetthetsindekser for de ulike rovdyrene. Det gjør forvaltningen målbar og sammenlignbar over tid. Artenes økologiske funksjonsområder og grunnleggende betingelser, må legges til grunn slik at bestandene blir livskraftige i et lengre perspektiv.
5. Dersom det er egne retningslinjer for rovviltforvaltningen når rovviltområdene overlapper med kalvingsområder for tamrein, bør dette synliggjøres i kart, slik at det går tydelig fram hvilke områder som har hvilke retningslinjer innenfor forvaltningsområdet.
6. Fordelingen av jerv og gaupe innenfor forvaltningsområdene må sikre spredning og genetisk utveksling mellom de reproduserende individene for å gjøre bestandene mest mulig genetisk robuste og livskraftige. Små bestander har større risiko for tilfeldige hendelser, sykdom m.m., og dette må forebygges.
7. Samtidig vil en jevn fordeling kunne gi jevnere skadebelastning. Lisensfelling av jerv og kvotejakt på gaupe må ta hensyn til dette for å unngå at enkelte områder eller næringer får uforholdsmessig stor belastning – unngå skadeforskyvende effekter innenfor forvaltningsområdene.

Saksopplysninger

Skarvan og Roltdalen nasjonalpark, Sylan landskapsvernområde og tilhørende naturreservater inngår i forvaltningsområdene for jerv og gaupe. Nasjonalparkstyrets oppgave er å ivareta verneformålet og verneverdiene i nasjonalparken og landskapsvernområdet i et langsiktig perspektiv.

Nasjonalparkstyret har ingen myndighet eller aktiv rolle i rovviltforvaltningen, utover å gi høringsinnspill til forvaltningsplanarbeidet for rovvilt.

Formålet med Skarvan og Roltdalen nasjonalpark er følgende:

*Formålet med nasjonalparken er å ta vare på et i det vesentligste urørt fjell- og skogområde typisk for regionen. **Det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander skal sikres.** Det er også et formål å verne om kulturminner og sammenhengen mellom disse, særlig de kulturminnene som er knyttet til kvernsteinsdrifta.*

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Utmarksbeite med sau og storfe og seterkultur er sammen med reindrift, jakt- og fiske de tradisjonelle utmarks- og landbruksnæringene som vektlegges i forvaltningen av nasjonalparken. Arter og artenes leveområder, også rovdyr, skal ivaretas samtidig som bærekraftig tradisjonell utmarksnæring opprettholdes.

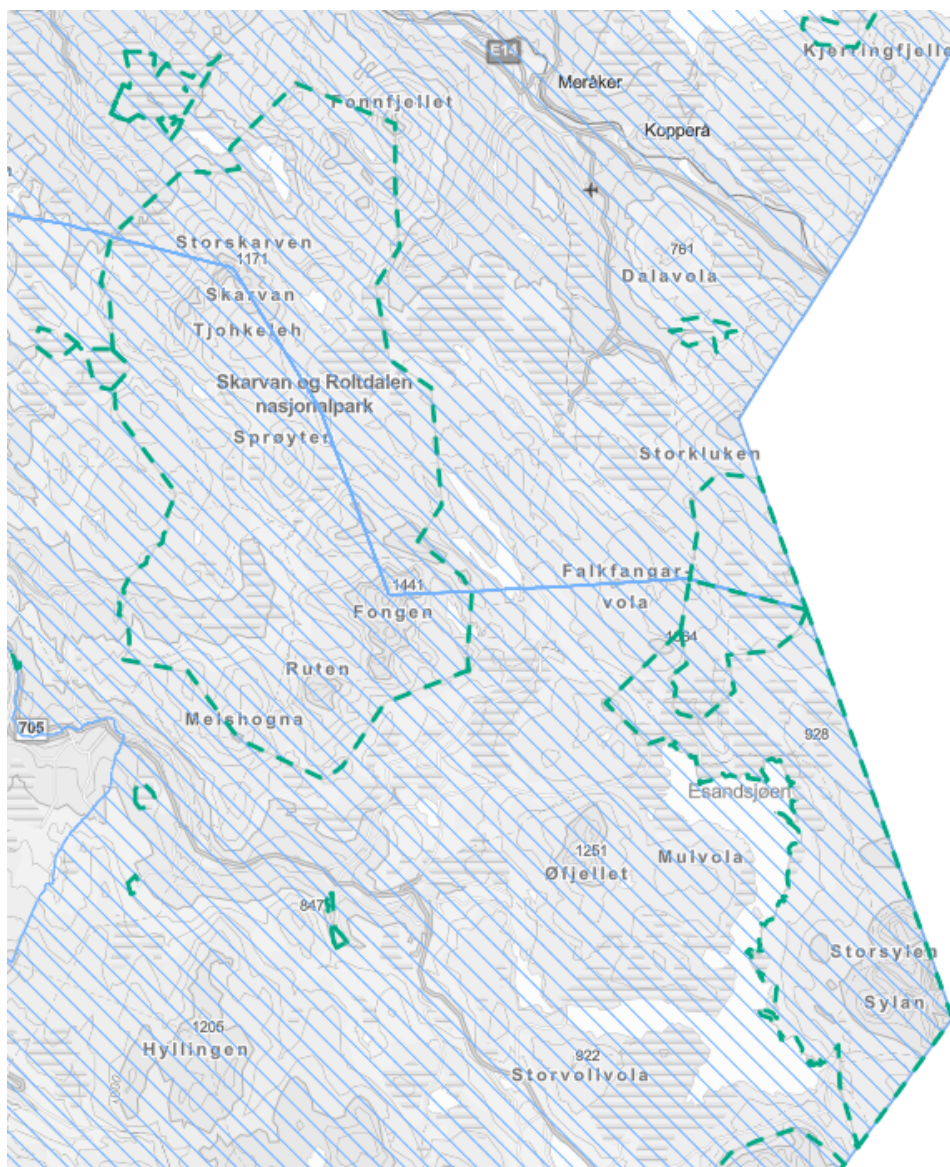
Formålet med Sylan landskapsvernområde er følgende:

*Formålet med opprettelsen av Sylan landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet og vakkert fjellområde som er relativt lite påvirket av menneskelig aktivitet, og med Sylmassivet som et sentralt høgfjellsområde omgitt av store myr- og skogområder. Det er også et formål å **ta vare på et område med rikt biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og de naturlige økologiske prosessene som preger landskapet.***

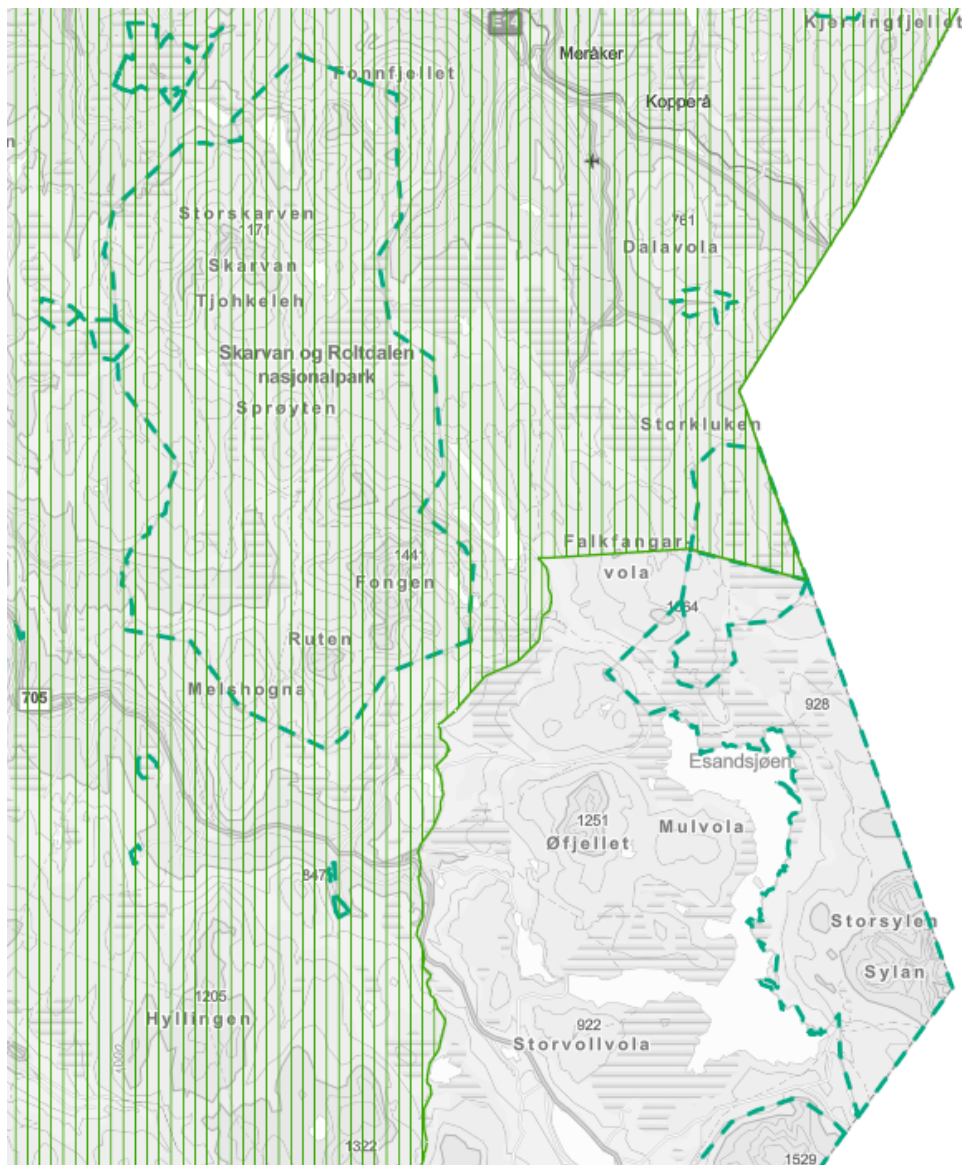
Videre er det et formål å verne en variert vegetasjon, med spesielt store og sammenhengende myrlandskap. Myrvegetasjonen varierer fra fattig til ekstremrik myr, og de truede myrtyper rik og intermediær skog-/krattbevokst myr, ekstremrik fastmattemyr og palsmyr har høy verdi. Sylan har også varierte skogssamfunn med spesiell verdi knyttet til kontinuitetsskog, høgtliggende skogbestander av gran og en svært variert fjellvegetasjon med innslag av rike og truede vegetasjonstyper, blant annet rike våtsnøleier.

Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forvaltningsområde for jerv omfatter Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Sylan landskapsvernområde.

Forvaltningsområdet for gaupe som omfatter Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og Sylan landskapsvernområde.

Naturmangfoldloven og verneforskriften setter rammene for forvaltningen. Forvaltningsplanen gir utdypende retningslinjer. I tillegg gir ulike rundskriv fra Miljødirektoratet føringer for skjønnsutøvelse og avveininger mellom ulike interesser jf. [M106 – rundskriv om forvaltning av verneområdeforskrifter, kap 7.3](#). Hensynet til verneverdiene skal være overordnet næringsinteresser. Tiltak skal ikke påvirke verneverdiene nevneverdig eller være i strid med verneformålet jf. § 48 i naturmangfoldloven.

Dette er bakgrunnen for nasjonalparkforvaltningens vurderinger av revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6, Midt-Norge.

Revidert forvaltningsplan og invitasjon til høringsmøter med tilhørende grunnlagsdokumenter, ligger som vedlegg til saken. Høringsfrist er 10. september.

Vurdering

Det er utfordrende å finne riktig balanse mellom ulike mål og interesser i rovviltforvaltningen. Det er også krevende å se rovviltforvaltningen i en større og helhetlig sammenheng. Internasjonale konvensjoner om vern av ville dyr og urfolks

rettigheter, FN's bærekraftsmål, natur- og klimakrise og selvforsyning og matvaresikkerhet er alle elementer av et større bilde. I tillegg kommer en rekke ulike lover og forskrifter.

Tap av leveområder er viktigste årsaken til mange arter er i tilbakegang. Overhøsting er en annen årsak til naturkrisen. Gjennom forvaltningsplanen for rovdyr i region 6 defineres størrelse og avgrensning av leveområdene for rovdirene og kvoter for lisensjakt på bjørn og jerv og kvotejakt på gaupe bestemmer antall dyr som blir felt. Rovviltnemda har derfor direkte påvirkning på livsbetingelsene for rovviltet i regionen.

For å kunne prioritere mellom de ulike interessene, er det nødvendig å kjenne status. Hvor ligger balansepunktet i dag mellom rovviltbestandene og utmarksnæringene? Hvor bør balansepunktet ligge for å sikre at vi ivaretar målet om artsmangfold og utmarksnæring også på lang sikt?

Stortinget har vedtatt nasjonale bestandsmål som videre er fordelt på de ulike rovviltregionene. Det er disse målene som forvaltningen styres etter. Bestandsmålene for bjørn, jerv og gaupe medfører at artene har tilstanden sterkt truet (EN) på rødlista for 2021. Årsaken til rødlistestatusen er få reproduserende individer.

Tabell 1: Oversikt over arter, rødlistestatus, nasjonale- og regionale mål samt måloppnåelse og avvik fra mål siste 3 år.

Art	Rødliste-status	Tilstand	Nasjonalt mål	Mål region 6	Kommentar	Status 2023	Måloppnåelse region 6	Avvik - %
Bjørn	Sterkt truet (EN)	Svært få reproduserende individer i Norge	13	3	Årlige ynglinger i snitt siste 3 år	1,4	47 %	53
Jerv	Sterkt truet (EN)	Få reproduserende individer	39	10	7 ynglinger i Trøndelag, 3 i Møre og Romsdal	14,3	143 %	43
Gaupe	Sterkt truet (EN)	Få reproduserende individer	65	12	Årlige ynglinger i snitt siste 3 år	15	125	25

- Det er et nasjonalt mål både å sikre levedyktige bestander av rovvilt og opprettholde et aktivt landbruk og utnytte utmarksbeite for sau og tamrein. Rovviltnemda skal jobbe for å nå begge målene. Manglende måloppnåelse for bjørn må reflekteres i konkrete tiltak rettet mot bjørn i forvaltningsplanen. Det er viktig også for omgivelsenes tillit til rovviltnemdas arbeid.
- Manglende måloppnåelse (53 %) for bjørn i region 6 tilsier at det må gjøres aktive tiltak for at bestandsmålet skal kunne oppnås. I revidert forvaltningsplan foreligger det ingen konkrete forslag til tiltak for å nå bestandsmålet for bjørn, bortsett fra at rovviltnemda ikke ønsker å øke størrelsen på forvaltningsområdet. Dette til tross for at det her er størst avvik mellom status og bestandsmål.
- Størrelse på forvaltningsområdet, avgrensning og **ikke minst økologisk funksjon** for bjørn som reproduksjonsområde, bør vurderes nærmere for å oppnå vedtatt målsetting. § 5 i naturmangfoldloven tilsier at *artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengig av,*

skal ivaretas så langt det er nødvendig. Det er nødvendig å sørge for en geografisk avgrensning av forvaltningsområdet for bjørn som gjør at bestandsmålet for bjørn oppnås på lik linje med bestandsmålene for jerv og gaupe. Økonomiske midler (FKT) bør prioriteres for å utrede dette nærmere (jf. NINA rapport 1952 – «få binner befinner seg kun innenfor forvaltningsområdet»).

- Det bør utarbeides kart som viser arealregnskap over forvaltningsområdenes, arealutvikling og tilhørende tetthetsindekser for de ulike rovdyrene. Det gjør forvaltningen målbar og sammenlignbar over tid. Artenes økologiske funksjonsområder og grunnleggende betingelser, må legges til grunn slik at bestandene blir livskraftige i et lengre perspektiv.
- Dersom det er egne retningslinjer for rovviltforvaltningen når rovviltområdene overlapper med kalvingsområder for tamrein, bør dette synliggjøres i kart, slik at det går tydelig fram hvilke områder som har hvilke retningslinjer innenfor forvaltningsområdet.
- Fordelingen av jerv og gaupe innenfor forvaltningsområdene må sikre spredning og genetisk utveksling mellom de reproduserende individene for å gjøre bestanden mest mulig genetisk robuste. Små bestander har større risiko for tilfeldige hendelser, sykdom m.m., og dette må forebygges.
- Samtidig vil en jevn fordeling kunne gi jevnere skadebelastning. Lisensfelling av jerv og kvotejakt på gaupe må ta hensyn til dette for å unngå at enkelte områder eller næringer får uforholdsmessig stor belastning – unngå skadeforskyvende effekter innenfor forvaltningsområdene.

Høringsutkast til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge

Møre og Romsdal og Trøndelag

Innholdsfortegnelse

1	Mål og rammer for rovviltforvaltningen	4
1.1	Nasjonale føringer	4
1.2	Rovviltnemndas ansvar og rolle	4
1.3	Mål med forvaltningsplanen	5
2	Forvaltningsområder for rovvilt i region 6 Midt-Norge	6
3	Rovvilt i region 6 Midt-Norge	8
3.1	Bestandsmål	8
3.2	Bestandsovervåkning	8
3.3	Bestandsregulering	8
3.3.1	Lisensfelling	9
3.3.2	Kvotejakt	9
3.3.3	Ekstraordinære uttak	9
4	Utmarksbeite i region 6 Midt-Norge	10
4.1	Omfang av husdyr på beite og geografisk fordeling	10
4.2	Tamreindrift	11
4.3	Tap av husdyr og tamrein på beite	11
5	Virkemidler og tiltak i rovviltforvaltningen	13
5.1	Fordeling av økonomiske midler	13
5.2	Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak	13
5.2.1	Planlagte forebyggende tiltak	14
5.2.2	Akutte forebyggende tiltak	15
5.2.3	Konfliktdempende tiltak	15
5.3	Betinget skadefelling	16
5.4	Forvaltning av rovvilt i kalvingsområder for tamrein	17
5.5	Andre økonomiske virkemidler	17
6	Andre interesser og forhold rundt rovvilt	18
6.1	Psykososiale forhold	18
6.2	Dyrevelferd	18
<hr/>		
	Vedlegg	19
1.	Roller og ansvarsfordeling i rovviltforvaltningen	19
2.	Forvaltningsområdet for bjørn	20
3.	Forvaltningsområdet for gaupe	21
4.	Forvaltningsområdet for jerv	22
5.	Viktige datoer gjennom året i rovviltforvaltningen	23

1. Mål og rammer for rovviltforvaltningen

1.1 Nasjonale føringer

Det er et mål å sikre levedyktig bestander av de fire store rovdyrartene – det vil si bjørn, gaupe, jerv og ulv – og av kongeørn. Samtidig er det et mål å opprettholde et aktivt landbruk for å utnytte beiteressursene for sau og tamrein i utmark. I lovverk og styringssignaler fra nasjonale myndigheter gis det rammer for den todelte målsettingen.

Dagens forvaltning av våre rovviltarter bygger på:

- *St.meld. nr. 15 (2003–2004) – Rovvilt i norsk natur*¹ og Stortingets behandling av denne i *Innst. S. nr. 174 (2003–2004)*², samt Stortingets rovviltforlik fra 16. juni 2011 i *Dokument 8: 163 S (2010–2011)*³
- *Meld. St. 21 (2015–2016) – Ulv i norsk natur – Bestandsmål for ulv og ulvesone*⁴ og Stortingets behandling av denne i *Innst. 257 L (2016–2017)*⁵
- *Konvensjonen om vern av ville europeiske planter og dyr og deres leveområder* (Bernkonvensjonen)⁶
- *Lov om forvaltning av naturens mangfold* (naturmangfoldloven)⁷
- *Forskrift om forvaltning av rovvilt* (rovviltforskriften)⁸
- *Lov om jakt og fangst av vilt* (viltloven)⁹

Rovviltpolitikken i Norge har innvirkning på samisk reindrift. Reindrift er bærebjelken i sørsamisk kultur, og Norge er forpliktet i henhold til både nasjonale og internasjonale bestemmelser å legge til rette for at samisk kultur skal opprettholdes også i sørsamiske områder. Grunnlovens § 108¹⁰, *FNs urfolksdeklarasjon*¹¹ og *FNs ILO-konvensjon nr. 169*¹² har bestemmelser om hvordan samisk kultur skal beskyttes. Samer skal blant annet konsulteres i saker som direkte berører dem. *FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27*¹³, som omhandler minoriteters rettigheter, har også styringssignaler relevant for rovviltforvaltningen.

1.2 Rovviltnemndas ansvar og rolle

I forbindelse med behandling av rovviltmeldingen St. meld. nr. 15 (2003–2004), fordelte Stortinget myndighet og oppgaver mellom ulike instanser. Norge er delt inn i åtte rovviltregioner. I hver forvaltningsregion har en rovviltnemnd hovedansvaret for forvaltningen av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Hver region er tildelt bestandsmål for de artene som skal yngle innenfor regionen. Rovviltnemnda skal:

- gjennomføre vedtatt nasjonal rovviltpolitikk innenfor sin region, og skal ha nær kontakt med berørte kommuner og organisasjoner.
- jobbe for at de regionale bestandsmålene oppnås og at tapene i beitenæringen går ned.
- fastsette kvoter for skadefelling og lisensfelling på ulv, bjørn og jerv, samt skadefelling og kvotejakt på gaupe, dersom bestandsmålene er nådd. Denne myndigheten vurderes ut fra gjennomsnittet av antall ynglinger de siste tre årene.
- utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt, herunder å etablere en geografisk differensiert forvaltning i regionen, fastsette retningslinjer for fordeling av midler til forebyggende tiltak og gi anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler for å sikre en samordnet virkemiddelbruk.
- ta initiativ til dialog med Miljødirektoratet om ekstraordinære uttak av rovvilt.

Myndighet og ansvar mellom ulike instanser i rovviltforvaltningen er spesifisert nærmere i rovviltforskriften, og er her oppsummert i vedlegg 1.

¹ St.meld. nr. 15 (2003 – 2004) – Rovvilt i norsk natur:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2745f432f7324e3884074683686f78d0/no/pdfs/stm200320040015000dddpdfs.pdf>

² Innst. S. nr. 174 (2003 – 2004): <https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2003-2004/inns-200304-174.pdf>

³ Dokument 8: 163 S (2010 – 2011): <https://www.stortinget.no/Global/pdf/Representantforslag/2010-2011/dok8-201011-163.pdf>

⁴ Meld. St. 21 (2015 – 2016) – Ulv i norsk natur – bestandsmål for ulv og ulvesone:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/c7371a81d0554f38a4afb03a5de04eed/no/pdfs/stm201520160021000dddpdfs.pdf>

⁵ Innst. 257 L (2016 – 2017): <https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2016-2017/inns-201617-257L.pdf>

⁶ Mer om Bernkonvensjonen: <https://www.coe.int/en/web/bern-convention>

⁷ Lov om forvaltning av naturens mangfold: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100>

⁸ Forskrift om forvaltning om rovvilt: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-03-18-242>

⁹ Lov om jakt og fangst av vilt: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-05-29-38>

¹⁰ Norges Grunnlov: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1814-05-17>

¹¹ Mer om FNs urfolksdeklarasjon: <https://www.fn.no/om-fn/avtaler/urfolk/fns-erklaring-om-urfolks-rettigheter>

¹² Mer om ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/urfolk-og-minoriteter/samepolitikk/midtpalte/ilokonvensjon-nr-169-om-urbefolkninger-o/id451312/>

¹³ Mer om *FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter*:

<https://www.fn.no/om-fn/avtaler/menneskerettigheter/konvensjon-om-sivile-og-politiske-rettigheter>

1.3 Mål med forvaltningsplanen

Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge har som overordnet mål å oppnå Stortingets todelte målsetting, det vil si å oppnå regionalt bestandsmål for de enkelte rovviltartene i region 6, og samtidig sikre aktivt bruk av utmarksbeite ved å redusere tap av husdyr og tamrein forvoldt av fredet rovvilt. Forvaltningsplanen har også som mål å senke konfliktnivået og øke forutsigbarheten for beitebrukere og andre som berøres av rovvilt.

Forvaltningsplanen har som mål å:

- oppnå regionalt bestandsmål for de enkelte rovviltartene i region 6.
- sikre aktivt bruk av utmarksbeite ved å redusere tap av husdyr og tamrein forvoldt av fredet rovvilt.
- senke konfliktnivået og øke forutsigbarheten for beitebrukere og andre som berøres av rovvilt.

Geografisk differensiert forvaltning

For å oppnå disse målsettingene legger forvaltningsplanen til rette for en geografisk differensiert forvaltning, det vil si å utpeke områder som skal prioriteres for beitedyr og områder som skal prioriteres for rovvilt, og etablere retningslinjer for ulike virkemiddelbruk i disse områdene. Dette er et sentralt element i rovviltforvaltningen. En langsiktig geografisk differensiert forvaltning skal føre til reduserte skader gjennom et best mulig skille mellom beitedyr og faste forekomster av rovvilt. Forvaltningsområder for de ulike rovviltartene og beiteprioriterte områder er omtalt i kapittel 2. Forvaltningsplanen skal også si noe om rovviltnemndas prioriteringer av midler til forebyggende tiltak og gi anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler for å sikre en samordnet virkemiddelbruk i arbeidet med å oppnå den todelte målsettingen.

Foto: Svein Vik

2. Forvaltningsområder for rovvilt i region 6 Midt-Norge

Forvaltningsplanen for rovvilt bygger på de regionale bestandsmålene for de enkelte rovviltartene i regionen og den todelte målsettingen. Differensieringen tar utgangspunkt i viktige beiteområder, skadesituasjonen og rovviltartenes utbredelse av den ynglende bestanden. Forvaltningsområdene skal være av en slik størrelse og avgrensning at det er realistisk at regionens bestandsmål kan oppnås innenfor forvaltningsområdene. Se figur 1 for kart over forvaltningsområdene for bjørn, gaupe og jerv i region 6. Det er ikke mål om yngling av ulv i region 6, og det er derfor ikke et eget for-

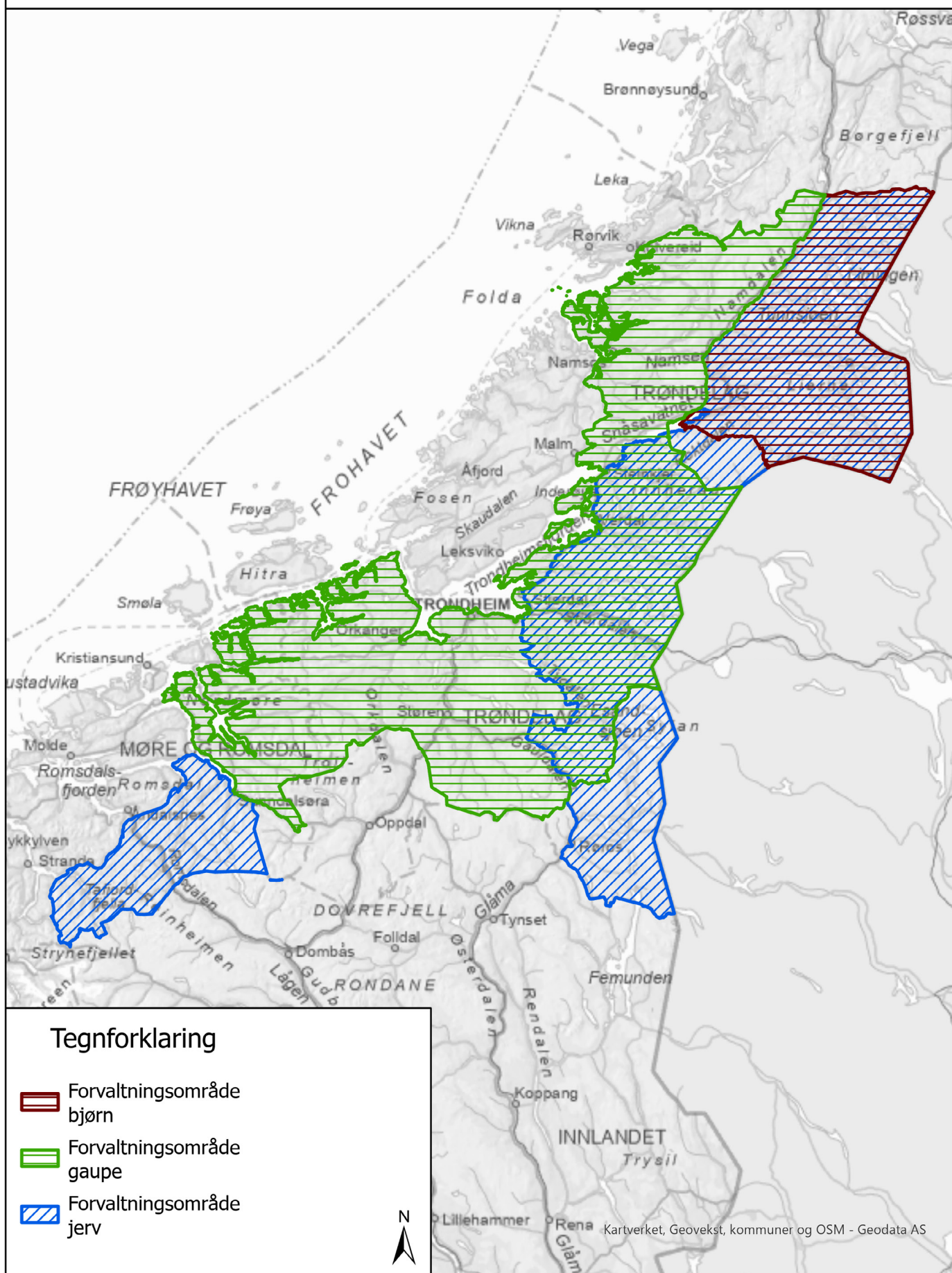
valtningsområde for ulv i region 6. Områder som ligger utenfor forvaltningsområde for en rovviltart skal ansees som prioritert beiteområde sett i forhold til den arten. Forekomst av rovvilt i beiteprioriterte områder må likevel påregnes, og kongeørn hekker for øvrig over hele regionen. Skriftlig beskrivelse og detaljerte kart over forvaltningsområdene for henholdsvis bjørn, gaupe og jerv er presentert i vedlegg 2, 3 og 4. Forvaltningsområdene kan også utforskes nærmere i kart på egen [kartløsning](#).

Foto: Svein Vik

Figur 1: Kart over forvaltningsområdene for henholdsvis bjørn (brun skravur), gaupe (grønn skravur) og jerv (blå skravur) i region 6. Områdene utenfor forvaltningsområdene for rovvilt er beiteprioriterte områder med tanke på den respektive rovviltarten. Kongeørn hekker for øvrig i hele regionen, og det er ikke mål om yngling av ulv i region 6.

Forvaltningsområder i region 6 Midt-Norge

3. Rovvilt i region 6 Midt-Norge

3.1 Bestandsmål

Hver region er av Stortinget tildelt bestandsmål for de artene som skal yngle innenfor regionen. I region 6 Midt-Norge er det mål om yngling av bjørn, gaupe og jerv. De regionale bestandsmålene er satt som årlige ynglinger, og forvaltningen skal forsøke å komme nærmest mulig bestandsmålene hvert år. Bestandsmålene skal fortrinnsvis oppnås innenfor forvaltningsområdet for arten. Alle ynglinger - uavhengig om de befinner seg innenfor eller utenfor forvaltningsområdene - telles med når det kommer til å oppnå bestandsmålene.

For region 6 Midt-Norge er bestandsmålene

- 3 årlige ynglinger av bjørn
- 12 årlige ynglinger av gaupe
- 10 årlige ynglinger av jerv, med fylkesvise bestandsmål fordelt slik:
  - 7 årlige ynglinger i Trøndelag
  - 3 årlige ynglinger i Møre og Romsdal
- Det er ikke et nasjonalt mål om å etablere ulv i region 6
- Kongeørn skal hekke over hele landet og har ikke regionale bestandsmål som forvaltes av rovvilt-nemndene.

3.2 Bestandsovervåking

Bjørn, gaupe, jerv, ulv og kongeørn overvåkes gjennom *Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt*¹⁴. Overvåkningsprogrammet skal sikre at kartlegging og overvåking av rovvilt blir utført på best mulig måte og likt over hele landet. Miljødirektoratet har hovedansvaret for programmet, mens ansvaret for innsamlingsmetodikk, tolkning/systematisering av data og offentliggjøring av resultater er lagt til Rovdata. Hovedansvaret for bestandsregistreringene er lagt til Statens naturoppsyn (SNO).

Oppdaterte tall på bestandsstatus og -utvikling for de fire store rovdyrartene og for kongeørn finnes på Rovdatas nettsider¹⁵. Her finnes det også utdypende informasjon om hvordan overvåkingen av rovvilt foregår i Norge. Rovdata har etablert en egen rapporteringsside, Skandobs¹⁶, der allmennheten kan registrere sine egne observasjoner og spor-tegn av store rovdyr. Tilfeldige innmeldinger av observasjoner av rovvilt fra publikum vil alltid være et viktig bidrag i datainnsamlingen. Oppdaterte tall på bestandsstatus og -ut-

vikling brukes aktivt i rovviltnemnda sine saksfremlegg, både for å vedta betinget skadefellingskvote og kvote for lisensfelling og kvotejakt. Det er en forutsetning for rovviltnemnda sitt arbeid at de har tilgang på oppdaterte opplysninger om rovviltbestandene når de skal ta sine beslutninger.

Som et ledd i å øke lokalbefolkningens interesse for å varsle inn tips om ynglinger, har rovviltnemnda vedtatt å videreføre en kompensasjon på kroner 10 000,- for den som gir opplysninger som fører til at tidligere ukjente ynglinger av jerv blir registrert. Opplysninger om jervehi behandles som sensitiv informasjon som unntas offentligheten. Informasjon om jervehi skal derfor kun formidles til SNO.

3.3 Bestandsregulering

Rovviltnemnda skal bidra til oppnåelsen av fastsatte bestandsmål og den todelte målsettingen ved å blant annet regulere rovviltbestandene. For å regulere bestandene av bjørn, jerv og ulv har vi fellingsformen lisensfelling og for gaupe har vi kvotejakt. Fastsettelse av kvote for felling og områder for felling skal baseres på bestandsstatus og -utvikling for de ulike artene, en grunnleggende vurdering av skadebildet tidligere år og skadepotensialet fremover i tid. For å hindre for store uttak av reproduktive hunndyr, settes det egne hunndyrkvoter i både lisensfelling og kvotejakt. Forvaltningssystemet i Norge er tilrettelagt slik at felling i størst mulig grad kan utøves av lokalkjente og lokalt tilknyttede jegere. I tillegg er det mulig å regulere bestandene gjennom ekstraordinære uttak. Se vedlegg 5 for en oversikt over blant annet start- og sluttdatoer for lisensfelling og kvotejakt på de ulike rovviltartene gjennom året.

Rovviltnemnda har som ambisjon at både gaupe- og jervebestanden skal være jevnt fordelt innenfor sitt respektive forvaltningsområde. Antall jerveynglinger i hvert reinbeitedistrikt innenfor forvaltningsområdet for jerv bør ikke overskride to ynglinger.

Når bestandene ligger over regionalt bestandsmål, og tiltak som lisensfelling og kvotejakt ikke gir tilfredsstillende resultat, mangler rovviltnemnda handlingsrom og ytterlige forvaltningstiltak. Rovviltnemnda tar derfor årlig initiativ ovenfor Miljødirektoratet, som har ansvar for å vurdere hvor

¹⁴ Mer om *Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt*:

<https://rovdata.no/Nasjonaltoverv%C3%A5kingsprogram/Omoverv%C3%A5kingsprogrammet.aspx>

¹⁵ Rovdata: <https://rovdata.no/>

¹⁶ Nettside for å rapportere observasjoner av fredet rovvilt: <https://www.skandobs.no/>

og hvordan ekstraordinære uttak skal prioriteres. Det er Miljødirektoratet som har myndighet til å fatte vedtak om ekstraordinære uttak, men vurderingen skal skje i dialog med rovviltnemndene. Rovviltnemnda ønsker en tettere dialog med Miljødirektoratet om ekstraordinære uttak. Les mer om ekstraordinære uttak i kapittel 3.3.3.

3.3.1 Lisensfelling

Lisensfelling brukes for å begrense tilvekst og utbredelse av bjørn, jerv og ulv, og er en skademotivert, bestandsregulerende jakt som brukes for å avverge skade på tamrein, husdyr på utmarksbeite eller andre samfunnsinteresser av vesentlig offentlig betydning. Dette innebærer at fastsettelse av kvote for felling og områder for felling skal baseres på en grunnleggende vurdering av skadebildet tidligere år og skadepotensialet fremover i tid. Rovviltnemnda vedtar årlige kvoter for lisensfelling for artene som har oppnådd bestandsmålet i regionen. Det vedtas også kvote for ulv, selv om det ikke er noe mål om yngling i region 6. Kvotene for lisensfelling skal fastsettes slik at bestanden holdes mest mulig i tråd med de bestandsmål som er fastsatt av Stortinget. For jerv og gaupe har rovviltnemnda et mål om en mest mulig jevnt fordelt bestand innenfor forvaltningsområdet for den respektive arten. I tillegg mener rovviltnemnda at antall jerveynglinger ikke bør overskride to jerveynglinger per reinbeitedistrikt. Hvis det regionale bestandsmålet ikke er nådd anbefaler rovviltnemnda en kvote ovenfor Miljødirektoratet. Fellingsperiode for lisensfelling er nedfelt i rovviltforskriften § 10.

3.3.2 Kvotejakt

Kvotejakt er en ordinær fellingsform som benyttes for jaktbare arter, der forvaltningen har behov for å kunne regulere uttaket av individer i bestemte områder. Kvotejakt er dermed ikke knyttet til skadeavgrensning, og kan gjennomføres med de ordinære virkemidler som gjelder ved jakt. Det er

likevel ønskelig at forvaltningsmyndigheten ved fastsetting av områder for kvotejakt tar hensyn til eventuell pågående skadeproblematikk når kvote fordeles. Av rovviltartene er kvotejakt kun aktuell for gaupe. Rovviltnemnda vedtar årlig en kvote og i hvilke områder kvotejakt skal prioriteres. Antall dyr på kvota, fordelingen mellom kjønn og avgrensning av kvoteområder blir vedtatt hvert år, og kan variere mellom år. I tillegg til skadeproblematikk, baseres størrelsen på kvota på utviklingen av bestanden de siste tre årene og prognoser for forventet antall familiegrupper det er av gaupe i regionen før jakta. Rovviltnemnda har satt seg et mål om at gaupebestanden skal være jevnt fordelt innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Rovviltnemnda har anledning til å fastsette kortere fellingsperiode enn nedfelt i rovviltforskriften § 10, og til å ikke åpne for kvotejakt i enkelte områder dersom det er behov for det. Hvis det regionale bestandsmålet ikke er nådd anbefaler rovviltnemnda en kvote overfor Miljødirektoratet.

Kvotefri jakt

Retningslinjene til rovviltforskriften sier at rovviltnemnda kan sette av egne områder for kvotefri jakt i forbindelse med sitt årlige vedtak om kvotejakt på gaupe. Det kan bare åpnes for kvotefri jakt på gaupe så lenge dette skjer innenfor rammen av det regionale bestandsmålet for gaupe i regionen. Dersom det settes av områder til kvotefri jakt på gaupe, er det en forutsetning at bestandsmålet for regionen nås i de andre delene av regionen, og at områder med kvotefri jakt på gaupe er områder der det normalt ikke opptrer gaupe i ynglende bestander. Det forutsettes videre at rovviltnemnda gjennom sine årlige vedtak om kvoter og eventuelle områder for kvotefri jakt på gaupe, bidrar til en størst mulig grad av forutsigbarhet for berørte næringsinteresser. Dette innebærer at områder for kvotefri jakt på gaupe innenfor regionen bør være relativt stabile fra år til år.

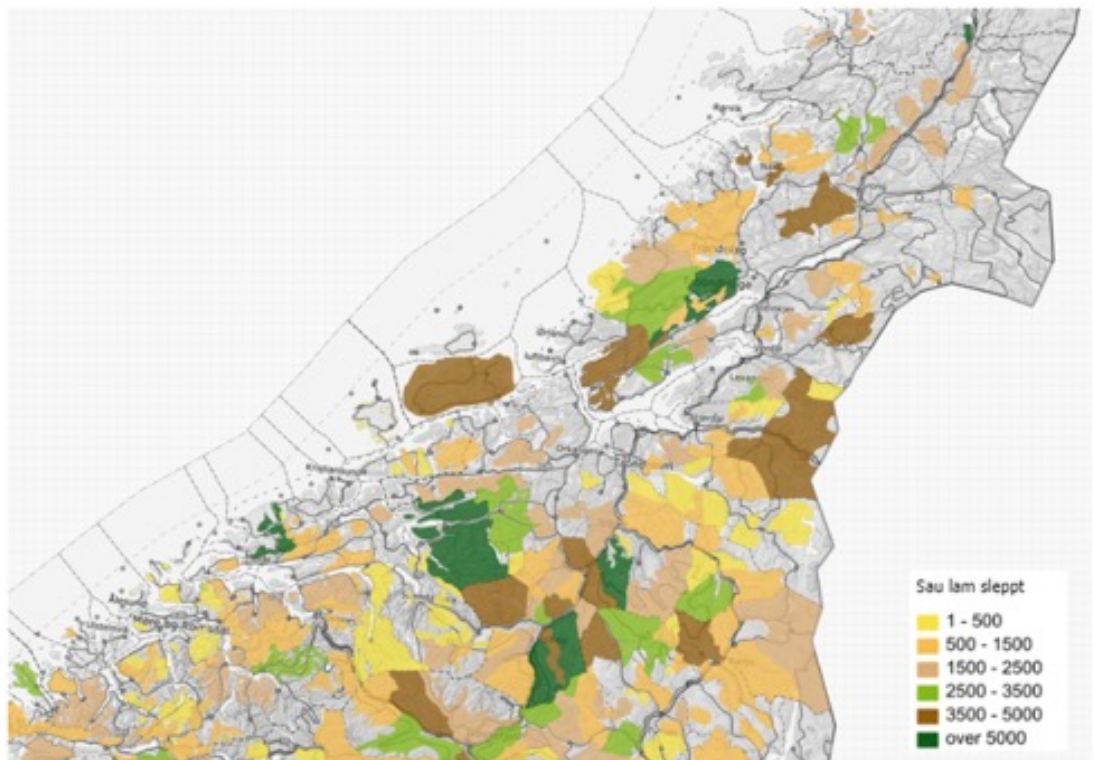
3.3.3 Ekstraordinære uttak

Ekstraordinære uttak er uttak av rovvilt der Miljødirektoratet fatter en beslutning av eget tiltak. Oftest er det SNO som får i oppdrag å gjennomføre felling av ett eller flere individer av rovvilt i spesielt skadeutsatte områder, eller for å forhindre etablering av reproduksjon i områder der dette er uønsket. Ekstraordinære uttak er dermed en særlig fellingsform der forvaltningsmyndigheten gjennom uttaket skal sikre at forvaltningsmålene for vedkommende bestand eller område oppnås, og der kvotejakt/lisensfelling/skadefelling ikke har bidratt tilstrekkelig til dette. Det er en vanlig misforståelse at ekstraordinære uttak skal brukes til å ta ut en eventuell resterende lisenskvote. Dette stemmer ikke, da Miljødirektoratet kan fatte vedtak om ekstraordinære uttak av både flere og færre individer enn resterende kvote, og i andre områder enn der hvor det eventuelt er dyr igjen på kvota. Rovviltnemnda har ingen myndighet til å fatte vedtak om ekstraordinære uttak av rovvilt, men kan signalisere ovenfor Miljødirektoratet hvilke områder og arter som bør prioriteres for dette.

4. Utmarksbeite i region 6 Midt-Norge

Tamreindrift og husdyrnæring, med småfenæringa spesielt, er viktig grunnlag for å opprettholde beitebruken i utmark hele region 6, og for å nå Stortingets mål om økt matproduksjon¹⁷. Husdyr og tamrein på beite er også viktig for skjøtsel av kulturlandskapet, og for å ivareta artsrike beiteområder i region 6, med beitemarksopp, insekter og flora som er avhengig av beitetrykk fra husdyr og tamrein på beite. Samtidig påvirker den vedtatte rovviltpolitikken i stor grad rammevilkårene for utmarksbeite i region 6. Kunnskap om kvalitet på beiteområdene, og tetthet og omfang av beitedyr i de ulike beiteområdene er avgjørende for å forvalte rovdyrbestandene i region 6, slik at hensynet til matproduksjon og den todelte målsetningen i rovviltforvaltningen ivaretas. Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) har utarbeidet arealregnskap for utmark¹⁸, der vi finner oversikt over ressursgrunnlaget for beiter i Møre og Romsdal og i Trøndelag, og med oppdatert kunnskap om beitekvalitet, vegetasjonstyper og beitekapasitet.

Figur 2: Ca. 78 % av beitebruken i utmark i region 6 er organisert i beitelag. Kartet viser antall sau og lam på utmarksbeite i 2022 fordelt på de ulike beitelagene registrert i Organisert beitebruk. Kilde: [NIBIO Kilden](#).

4.1 Omfang av husdyr på beite og geografisk fordeling

Slipp av sau på utmarksbeite i region 6 foregår i stor grad organisert gjennom beitelag. Mange av beitelagene får tilskudd til drift gjennom ordningen Organisert beitebruk (OBB)¹⁹. Her rapporterer beitelagene antall dyr som blir sluppet og tapt på utmarksbeite. Tall fra OBB viser at det ble sluppet om lag 256 000 sau og lam på utmarksbeite i region 6 i 2022, fordelt på om lag 175 000 i Trøndelag og 81 000 i Møre og Romsdal. Antall sau og lam sluppet på utmarksbeite totalt i regionen har hatt en svakt nedadgående trend de siste tiårene. I figur 2 vises kart over antall sau og lam sluppet på utmarksbeite i 2022, fordelt på beitelag i regionen. Det slippes også geit og storfe på beite i regionen. Det er også beitebruk i utmark i region 6 som ikke er organisert i beitelag.

Det slippes sau på utmarksbeite i nesten alle kommuner i region 6. I Trøndelag slippes det flest sau og lam på utmarks-

¹⁷ Meld. St. 11 (2016-2017) Endring og utvikling – en fremtidsrettet jordbruksproduksjon:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-11-20162017/id2523121/?ch=1>

¹⁸ NIBIOs rapport «Arealregnskap i utmark»: <https://hdl.handle.net/11250/2837610>

¹⁹ Mer om tall fra Organisert beitebruk: <https://www.nibio.no/tema/landskap/utmarksbeite/beitebruk/beitestatistikk>

4. UTMARKSBEITE I REGION 6 MIDT-NORGE

beite i Oppdal, Rennebu og Midtre Gauldal kommuner, med om lag 70 000 – 75 000 sau og lam hvert år. Dette utgjør mer enn en tredjedel av all sau og lam sluppet på utmarksbeite i Trøndelag. I Møre og Romsdal er utmarksbeiting med sau spredt over hele fylket. Flest dyr slippes i de indre områdene med gode høyfjellsbeiter, fordelt på 6000 – 7500 sau og lam i hver av de indre kommune.

4.2 Tamreindrift

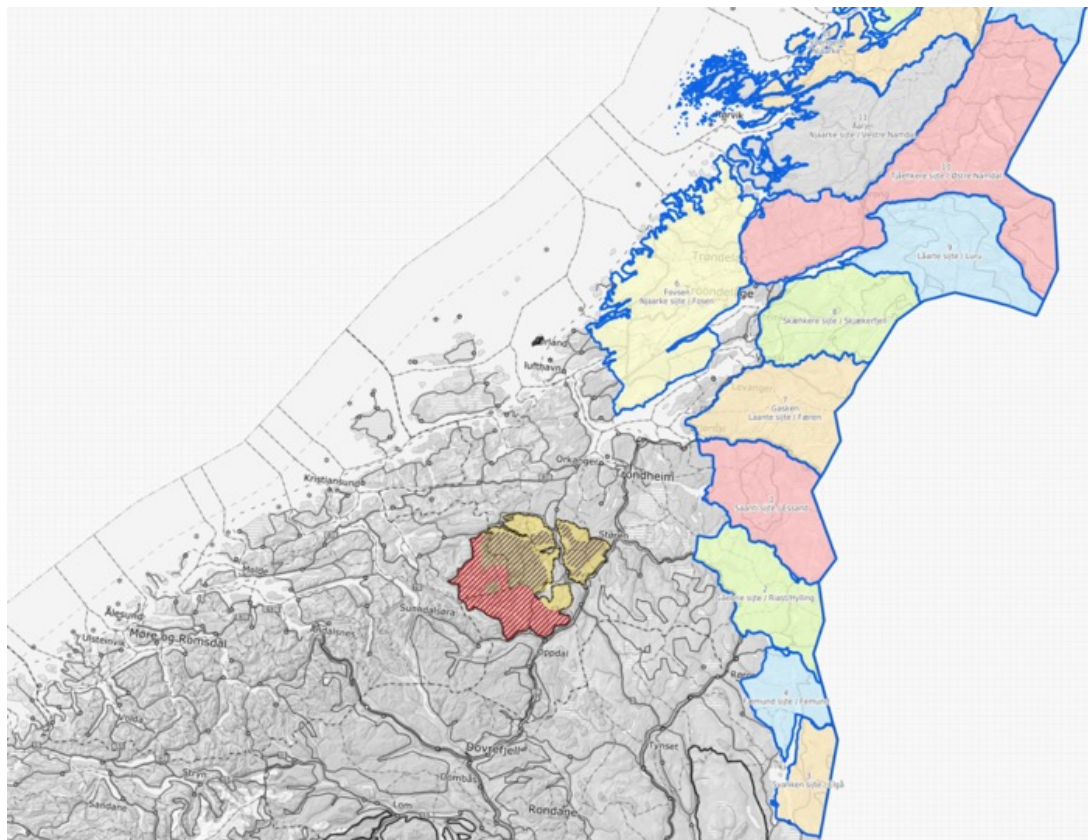
Den samiske reindriften i Norge er inndelt i seks geografiske reinbeiteområder. To av disse områdene ligger helt eller delvis innenfor region 6 Midt-Norge; Nord-Trøndelag reinbeiteområde og Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde. Reinbeiteområdene er inndelt i flere reinbeitedistrikter/sijter, som igjen er delt inn i sijteandeler. I Nord-Trøndelag reinbeiteområde er det 6 reinbeitedistrikt fordelt på 39 sijteandeler. I Sør-Trøndelag og Hedmark reinbeiteområde er det 3 reinbeitedistrikt, med 25 sijteandeler. I tillegg kommer Fæmund sijte som er felles vinterdistrikt for Gåebrien sijte og Saanti sijte. Det drives også samisk reindrift i Trollheimen sijte, og her er det 5 sijteandeler. Totalt er det i overkant av 370 personer som er tilknyttet disse sijteandelene i region 6. I tillegg er det ikke-samisk konsesjonsdrift av rein på øya

Tarva i Ørland kommune. I figur 3 vises kart over reinbeitedistrikt i region 6, samt konsesjonsdrift på Tarva og samisk tamreindrift i Trollheimen.

4.3 Tap av husdyr og tamrein på beite

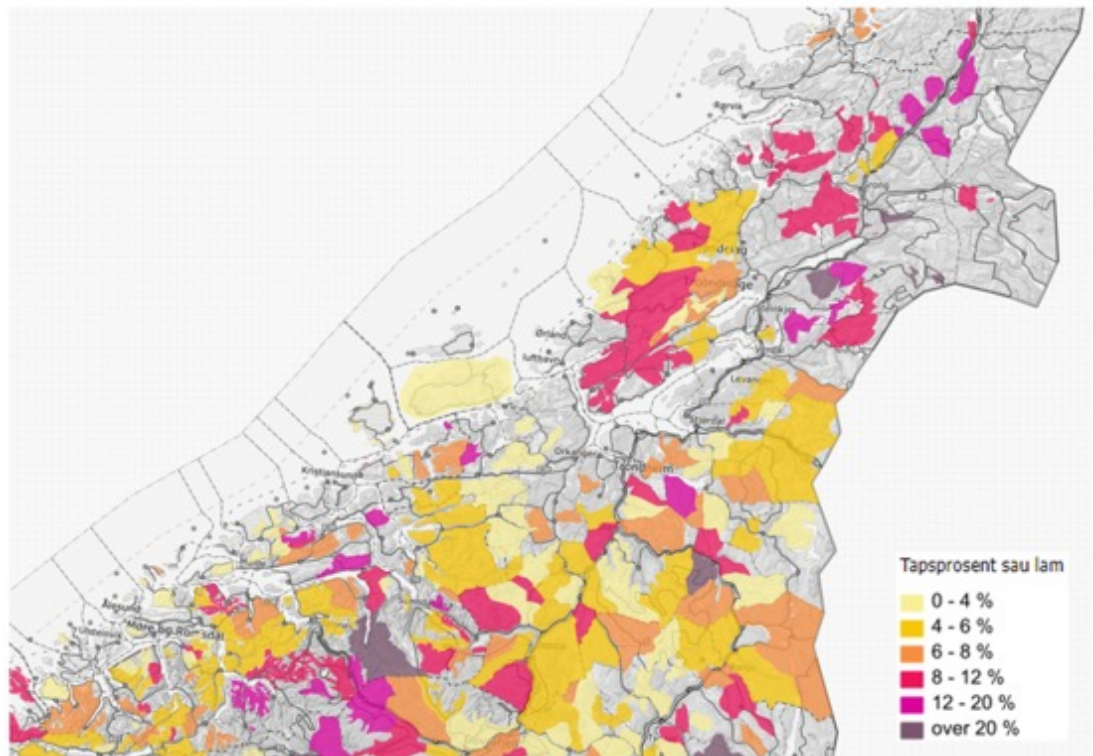
Det er store variasjoner i tap av husdyr mellom region, beitelag og beiteområder fra år til år. Det er mange årsaker til tap av husdyr på utmarksbeite. De viktigste tapsårsakene er ulykker, sykdom, rovilt og naturgitte forhold. Noen beitebrukere og områder opplever høye tap kun enkelte år, men andre opplever høye tap over flere år. Storfehold og geitehold har i liten grad hatt problemer med rovilt. Reindriften er en arealkrevende utmarksnæring som er utsatt for påvirkning fra flere hold, og som er prisgitt de til enhver tid naturgitte forhold. For reindriften i region 6 er det tre hovedutfordringer som skiller seg ut, hvor tap av tamrein til fredet rovilt er en av disse. Tapstallene viser at utfordringene med tap til rovilt er størst i nordre deler av Trøndelag, og da hovedsakelig på kalv. Men også reinbeitedistriktene lenger sør og i Trollheimen oppgir relativt stort tap til rovilt. I tillegg til rovilttap, kommer utfordringer knyttet til endrede klimatiske forhold, og ikke minst utfordringer knyttet til tap av beiteareal.

Figur 3: Kart over reinbeitedistrikt i region 6, samt konsesjonsdrift på Tarva og samisk tamreindrift i Trollheimen. Det sørligste reinbeitedistriktet, Svahken sijte, tilhører region 5 Hedmark. Fæmund sijte er felles vinterdistrikt for Gåebrien sijte og Saanti sijte. Flere reinbeitedistrikt har grensekryssende reindrift, både på tvers av fylkesgrenser og riksgrensen. Kilde: [NIBIO Kilden](#).

4. UTMARKSBEITE I REGION 6 MIDT-NORGE

Figur 4: Kart over tapsprosent for sau og lam på utmarksbeite i 2022 i region 6 fordelt på de ulike beitelagene registrert gjennom Organisert beitebruk. Kilde: [NIBIO Kilden](#).

Årlig publiseres statistikk for husdyr tapt på utmarksbeite basert på registreringer i Organisert beitebruk. Her registreres alt tap av husdyr på utmarksbeite, ikke bare tap til rovvilt. Disse tallene fremgår også på Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) sin kartløsning Kilden²⁰ og på NIBIO sine nettsider for beitestatistikk²¹. Her vil det være mulig å utforske endringer i antall beitedyr og tap i ulike områder for ulike tidsrom. I figur 4 vises kart over tapsprosent for sau og lam på utmarksbeite i region 6 for 2021. Det er også beitebruk i regionen som ikke er organisert i beitelag, og som ikke fremgår av statistikken.

Landbruksdirektoratet gir årlig ut rapporten *Ressursregnskap for reindriftsnæringen*²² hvor blant annet det årlige tapet til rovvilt oppsummeres i hvert reinbeitedistrikt. Informasjon og tall på påviste tap av husdyr og tamrein til fredet rovvilt kan utforskes i Rovbase²³. Statistikk over husdyr og tamrein påvist tapt til fredet rovvilt brukes aktivt i rovviltnemnda sine saksfremlegg, både for å vedta betinget skadefellingskvote, kvote for lisensfelling og kvotejakt og FKT-budsjettet. Det er en forutsetning for rovviltnemnda sitt arbeid at de til enhver

tid har oppdaterte opplysninger om tapssituasjonen i regionen når de skal ta sine beslutninger.

Erstatning av sau og tamrein drept eller skadet av rovvilt

Dyreiere har en lovfestet rett til full erstatning i de tilfellene der det kan dokumenteres at rovvilt er årsak til tap av husdyr eller tamrein. Kadaverundersøkelser med konklusjon at skadene er «dokumentert» eller «antatt» forårsaket av rovvilt kvalifiserer til full erstatning etter søknad fra dyreiere. I tilfeller hvor det ikke er funnet kadaver eller det ikke er mulig å fastslå skadeårsak kan det utbetales erstatning etter en skjønnsvurdering. Det er Statsforvalteren som behandler søknader om erstatning. I region 6 behandler statsforvalterne årlig i gjennomsnitt omtrent 60 søknader om erstatning av tamrein og 360 søknader om erstatning av sau tapt til fredet rovvilt. Statistikk for erstatning til sau og tamrein i Norge kan utforskes på Rovbase. Her vil det være mulig å utforske hvor mange sau²⁴ og tamrein²⁵ som erstattes til de ulike rovviltartene for ulike områder og år.

²⁰ NIBIOs kartløsning Kilden: <https://kilden.nibio.no/>

²¹ NIBIOs beitestatistikk for sau i utmark (Organisert beitebruk): <https://beitestatistikk.nibio.no/>

²² Ressursregnskapet for reindriftsnæringen for reindriftsåret 1. april 2021 – 31. mars 2022: <https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/nyhetsrom/rapporter/ressursregnskapet-for-reindriftsnaeringen>

²³ Rovbase: <https://rovbase.no/>

²⁴ Statistikk erstatning sau: <https://rovbase.no/erstatning/sau>

²⁵ Statistikk erstatning tamrein: <https://rovbase.no/erstatning/rein>

5. Virkemidler og tiltak i rovviltforvaltningen

Forvaltningsplanen skal fastsette retningslinjer for fordeling av midler til forebyggende tiltak, og gi anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler for å sikre en samordnet virkemiddelbruk. En langsiktig, samordnet og målrettet strategi for tilpasninger innenfor regionen skal gradvis gi lavere tap og konflikter grunnet rovvilt.

5.1 Fordeling av økonomiske midler

Rovviltnemnda mottar årlig midler over statsbudsjettet. Én andel av midlene går til drift av nemnda og sekretariatet. I denne delen inngår blant annet midler som nemnda prioriterer til beredskapsordning for rovvilthendelser. Denne ordningen innebærer at Statsforvalterne i de respektive fylkene i regionen har en bemannet vakttelefon. Vakttelefonen gir tilgjengelighet og ivaretar kravet om rask håndtering av skadefellingssøknader og oppfølging i akutte skadesituasjoner. Resterende midler fordeler nemnda til tiltak for hvert av de to fylkene i region 6, med prioriteringer for hvor stor andel av midlene som skal øremerkes for lokal kunnskapsinnhenting og konfliktdempende tiltak, og hvor stor del som skal brukes på forebyggende tiltak. Det skilles mellom midler til planlagte og akutte skadeforebyggende tiltak ved at rovviltnemnda setter av midler øremerket tiltak i akutte skadesituasjoner. De regionale midlene som rovviltnemnda disponerer, skal komme regionen til gode. Nasjonale prosjekt må fortrinnsvis løses gjennom tildeling av nasjonale midler.

5.2 Forebyggende tiltak mot rovvilt-skader og konfliktdempende tiltak

Det er fastsatt en egen forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovvilt-skader og konfliktdempende tiltak (FKT-forskriften)²⁶. Tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovvilt-skader (FKT-midler) er ment å bidra til å forebygge skader på husdyr og tamrein påført av rovvilt. Ordningen skal også bidra til å dempe konflikter og begrense ulemper. Forebyggende tiltak rettet mot husdyr og tamrein skjer på initiativ fra brukerne. Forvaltningen har ikke myndighet til å pålegge brukere ulike tiltak. Søknader om tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak skal sendes inn via Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter (ESS)²⁷ innen frist fastsatt av statsforvalter, og behandles med bakgrunn i forskriften, kommentarene til forskriften²⁸, føringer i forvaltningsplanen og den budsjettmessige situasjonen.

Muligheten for å sette inn tiltak og å ta i bruk virkemidler vil være ulik mellom forvaltningsområdene for rovvilt og prioriterte beiteområder. I forvaltningsområdene for rovvilt skal virkemiddelbruken hovedsakelig rettes mot beitedyrene, mens i områder prioritert for beitedyr skal tiltakene rettes mot rovviltet. Hvilke tiltak som i størst mulig grad gir direkte tapsreducerende effekt kan variere mellom beiteområder, dyreslag, tid på året, samt hvilken rovviltart som er til stede i beiteområdet. Det er derfor ikke hensiktsmessig for rovviltnemnda å lage en prioritert rekkefølge for bruk av midler til forebyggende tiltak, men heller presentere hovedprioriteringene av FKT-midler på generell basis. Forskriften legger føringer for hvilke forebyggende tiltak som kan støttes, samtidig som den åpner for utprøving av nye eller andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende.

Rovviltnemnda har følgende hovedprioriteringer ved bruk av midler til forebyggende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Forebyggende tiltak skal prioriteres innenfor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene, samt i områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt.
- Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig.
- Tiltakene skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare.
- Søknader fra reinbeitedistrikt og beitelag skal prioriteres foran søknader fra enkelt reineiere og enkeltbrukere.

I delkapittel 5.2.1 om planlagte forebyggende tiltak og 5.2.2 om akutte forebyggende tiltak nevnes eksempler på de vanligste og viktigste forebyggende tiltakene mot rovvilt-skader i region 6 Midt-Norge.

²⁶ Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovvilt-skader og konfliktdempende tiltak: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-01-01-3>

²⁷ Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter (ESS): <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

²⁸ Kommentarer til Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovvilt-skader og konfliktdempende tiltak: <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/Dokumenter/Kommentarer%20-%20Forskrift%20om%20FKT%20-%20201%20januar%202013.pdf>

5.2.1 Planlagte forebyggende tiltak

Planlagte tiltak er planlagt før beitesesongen med bakgrunn i erfaringer tidligere år og rovviltsituasjonen i området. Gjennom de siste tiårene er det prøvd ut mange forebyggende og konfliktdependende tiltak mot rovviltskader på husdyr og tamrein. De tiltakene som har vist seg å ha best forebyggende effekt mot rovviltskader, er de som skiller beitedyr og rovvilt i tid og/eller rom. Forebyggende tiltak innenfor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene skal prioriteres, samt områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt. Noen av tiltakene er utelukkende myntet på husdyr som slippes på utmarksbeite i en begrenset periode, og noen av tiltakene kan også brukes i reindriften. Miljødirektoratet har fastsatt standarder for en del av de mest brukte forebyggende tiltakene mot rovviltskader. Disse skal følges dersom ikke annet er bestemt i vedtak om tilskudd.

Forsinket slipp

Forsinket slipp av husdyr på utmarksbeite er et tiltak for å forebygge skader i starten av beitesesongen. Planlagt forsinket slipp skjer uavhengig av en konkret skade, men med bakgrunn i erfaringer fra tidligere år. Statsforvalteren fastsetter normal slippdato med bakgrunn i data for det aktuelle beiteområdet innmeldt via organisert beitebruk. For å få tilskudd til forsinket slipp skal slipp forsinkes minimum ti dager etter fastsatt dato. Forsinket slipp skal gjennomføres på alle dyr i besetningen og i beitelaget/beiteområdet for å hindre at tiltaket blir skadeforskyvende. Det gis en fast kompensasjon per dyr per dag, som tilsvarer den nasjonale satsen Miljødirektoratet fastsetter for tidlig nedsanking i FKT-forskriftens § 10.

Tidlig sankning

Tidlig sankning er et tiltak for å forebygge skader på husdyr i siste halvdel av beitesesongen når faren for rovviltangrep fra jerv og bjørn erfaringsmessig er betydelig. Ved planlagt tidlig sankning søkes det om midler til å gjennomføre sankning tidligere enn normalt for å forebygge rovvilttap, og gi økt forutsigbarhet i beitesesongen. Nedsanking skjer uavhengig av en konkret skade, men med bakgrunn i erfaringer fra tidligere år. Tilskudd til planlagt tidlig sankning prioriteres i beiteområder med påregnelig, gjentatte høye tap av sau til jerv eller bjørn. For å kunne beregne tilskuddet er det satt en dato for normal sankning. I region 6 er denne satt til 15. september. Denne datoen gjenspeiler ikke nødvendigvis normal sankedato i det enkelte beitelag i regionen, men brukes til å beregne tilskuddet. For å få tilskudd til tidlig sankning skal sankningen starte senest 5. september. Et slikt tilskudd kan gis fram til og med 15. september. For at tiltaket ikke skal ha

skadeforskyvende effekt, må hele beitelaget gjennomføre tiltaket. Det gis en fast kompensasjon per dyr per dag i forbindelse med tidlig sankning, som fastsettes som en nasjonal sats av Miljødirektoratet i FKT-forskriftens § 10. Det er utarbeidet en egen standard for tidlig sankning²⁹.

Rovviltavvisende gjerder

Det kan gis tilskudd til oppføring av rovviltavvisende gjerder, eller oppgradering av eksisterende gjerder slik at de blir rovviltavvisende. Gjerdet skal være i henhold til forskriftsfestet standard³⁰. Ved tildeling av tilskudd prioriteres områder innenfor forvaltningsområdet for bjørn, da gjerdene ikke er effektive mot jerv og gaupe. Dersom budsjettet tillater det, kan det gis tilskudd til drift og vedlikehold av rovviltavvisende gjerder. Da blir det gitt tilskudd for pr. meter gjerde etter sats fastsatt av Statsforvalteren.

Elektronisk overvåking

Elektronisk overvåking er ikke å regne som et direkte tapsreducerende tiltak, men kan bidra til å avdekke tapssituasjoner tidlig. Elektronisk overvåking brukes hovedsakelig på småfe, men også på tamrein. Forskrift om forebyggende og konfliktdependende tiltak (FKT) åpner for at det kan gis midler til elektronisk overvåking.

Utvidet tilsyn på utmarksbeite

Det kan ikke gis tilskudd til utvidet tilsyn alene. Utvidet tilsyn gis i kombinasjon med andre tiltak som har en direkte tapsreducerende effekt, for eksempel tidlig sankning. Utvidet tilsyn kommer i tillegg til ordinært tilsyn som den enkelte gjennomfører i henhold til bestemmelsene i dyrevelferdsloven. Slikt tilsyn kan med fordel utføres med godkjente ekvipasjer med kadaversøkende hunder.

Tidlig slakting av tamrein

Fremskyndet slakting av tamrein med uttak i en tidlig fase av slaktesesongen kan være et tiltak med tapsreducerende effekt, ved at tamrein som potensielt kan tapes til rovvilt i vintersesongen heller blir slaktet på høsten. Man kan også tenke at dette tiltaket også kan ha en mer indirekte effekt, ved at vinterflokken blir mindre og følgelig får mer ressurser gjennom vinteren. Med tidlig slakt menes slakt før ca. 1. november.

Fôring av tamrein

Regelverket åpner for å søke om tilskudd til fôring av tamrein i korte perioder av året for å samle flokken med formål om å unngå rovvilttap. Dette kan tenkes benyttet i tilfeller hvor det er spesielle forhold som gjør rein i et område særlig utsatt. Å føre i en slik periode hvor man samler, vil gjøre samlingen mer effektiv slik at man raskere kan komme til nye områder.

²⁹ Standard for tidlig nedsanking: <http://hdl.handle.net/11250/2584827>

³⁰ Standard for oppføring og vedlikehold av rovviltavvisende elektriske gjerder: <https://lovdata.no/static/SF/sf-20120622-0652-01-02.pdf?timestamp=1585573251000>

Foto: Sine Kroghjord

Vokterhund

Vokterhund på patrulje sammen med gjeter. Kan fungere godt i åpne oversiktlige fjellbeiter. Beiteområdets størrelse er en begrensende faktor. Vokterhund kan med fordel benyttes i de mest skadeutsatte områdene av beitet og til skadeutsatte perioder av beitesesongen.

5.2.2 Akutte forebyggende tiltak

Akutte tiltak iverksettes dersom det oppstår situasjoner med skadeomfang eller skadepotensialet som gir grunnlag for dette. I slike situasjoner vil det være mulig å søke på midler til tiltak med direkte tapsreducerende effekt på kort varsel. Flere av tiltakene omtalt som «planlagte skadeforebyggende tiltak» kan være aktuelle i akutte skadesituasjoner hvor det ikke er planlagt tiltak på forhånd. I akutte skadesituasjoner iverksettes ofte flere tiltak i kombinasjon. Det er ikke anledning til å søke om midler til akutte tiltak uten avtale med Statsforvalteren på forhånd.

Kortvarig intensivt tilsyn og kadaverhund

Midler kan gis i akutte skadesituasjoner i hele regionen for både husdyr og tamrein. Ekstraordinært tilsyn og bruk av kadaverhund er ikke direkte tapsreducerende. Tilsynet kan bidra slik at man får bedre oversikt over skadesituasjonen, og dermed bedre i stand til å iverksette andre tiltak for å forhindre nye skader.

Akutt tidlig nedsanking

Bruker/beitelag kan få støtte til tidlig sankning med bakgrunn i en akutt skadesituasjon. Akutt tidlig sankning kan iverksettes når det oppstår store skader i et beiteområde og man ikke lykkes med eller ikke kan gjennomføre felling. Akutt tidlig sankning er et aktuelt tiltak i hele regionen. Det benyttes samme sats for akutt tidlig nedsanking som for planlagt tid-

lig nedsanking. Nasjonal sats for tidlig sankning er fastsatt i FKT-forskriftens § 10 av Miljødirektoratet.

Akutt forsinket slipp

Det kan gis tilskudd til forsinket slipp på utmark i beiteområder hvor det med bakgrunn i en konkret vurdering er risiko for betydelig tap til fredet rovvilt hvis beitedyrene slippes på utmarksbeite som planlagt. Sats for forsinket slipp følger nasjonal sats for tidlig sankning, fastsatt i FKT-forskriftens § 10 av Miljødirektoratet.

Flytting av husdyr og tamrein

I en akutt skadesituasjon kan det være aktuelt å flytte husdyr eller tamrein til mindre rovviltutsatte områder. Flytting av tamrein kan imidlertid være utfordrende i region 6 der de aller fleste reinbeitedistrikt er helårsdistrikt med få eller ingen muligheter til å flytte reinen bort fra rovviltutsatte områder. Flytting av bufe og storfe krever en avklaring med de som har beiterettigheter der dyrene skal flyttes, samt avklaring opp mot Mattilsynet angående blant annet sykdommen mædi. Det er en egen mædi-forskrift som regulerer flytting av sau i visse kommuner i Trøndelag³¹.

5.2.3 Konfliktdempende tiltak

Tilskudd til konfliktdempende tiltak skal bidra til å gi en balansert kunnskap om rovvilt og rovviltforvaltning. Tilskuddet kan gis til personer, kommuner og organisasjoner. Tiltaket skal bidra til økt kunnskap om og forståelse for rovvilt og/eller rovviltforvaltning, og forskriften slår fast at tiltak rettet mot barn og unge skal prioriteres. Det finnes en relativt bred samling med tiltak som kan plasseres i denne kategorien og det er derfor viktig at hvert enkelt tiltak vurderes. Midler kan for eksempel nyttes til å skape arenaer hvor parter på ulike sider i rovviltdebatten kan møtes for dialog, kunnskapsfor-

³¹ Forskrift om sone for å hindre spredning av mædi i visse kommuner i Trøndelag (mædi-sone): <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2019-09-13-1122>

5. VIRKEMIDLER OG TILTAK I ROVVILTFORVALTNINGEN

midling om rovvilt i skolen, temakvelder om rovviltforvaltning, eller prosjekter som omhandler det å leve med rovvilt. Tilskuddet kan også brukes til kursing av kommunale/interkommunale skadefellingslag og innkjøp av utstyr til skadefellingslag, kursing og utdanning av kadaverhunder eller andre konfliktdempende tiltak.

Rovviltnemnda har også muligheten til å bruke midler til utrednings- og forskningsaktivitet. Det kan være forsknings- og utredningsoppgaver i forkant av revideringer av forvaltningsplan, utprøving av nye metoder for overvåking av rovvilt, utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak, eller evaluering av effekter av igangsatte tiltak.

Rovviltnemnda har følgende hovedprioriteringer ved bruk av midler til konfliktdempende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Tiltak rettet mot barn og ungdom.
- Tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.
- Tiltak som bidrar til å avklare tapsforhold på utmarksbeite.
- Tiltak som effektiviserer bestandsregulering.

5.3 Betinget skadefelling

Betinget skadefelling er felling av enkeltindivider av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på husdyr, tamrein eller annen eiendom. Nemnda fastsetter årlig en kvote for betinget skadefelling av bjørn, gaupe, jerv og ulv. Kvoten settes for hele regionen, da det er uvisst hvor streifdyr opptrer og gjør skade. Dette gjelder også for ulv, selv om det ikke er mål om yngling av ulv i region 6. Kvote for betinget skadefelling fattet av rovviltnemnda gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. Statsforvalteren kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om skadefelling i dette tidsrommet. Dersom det regionale bestandsmålet ikke er nådd, anbefaler rovviltnemnda en kvote overfor Miljødirektoratet. Da er det Miljødirektoratet som fatter kvote for betinget skadefelling. Direktoratet kan velge å delegerer myndigheten til å fatte vedtak om skadefelling til Statsforvalterne for tidsrommet kvota gjelder, noe de ofte gjør.

I tidsrommet 16. februar til og med 31. mai er det Miljødirektoratet som fatter vedtak om kvote for betinget skadefelling og vedtak om skadefelling. Miljødirektoratet kan velge å delegerer myndigheten til å fatte vedtak om skadefelling for enkelte arter til Statsforvalterne i dette tidsrommet. Se vedlegg 5 for en oversikt over blant annet fordeling av ska-

defellingsmyndighet gjennom året, og andre viktige datoer i rovviltforvaltningen gjennom året. Statsforvalteren har ansvaret for forvaltning av kongeørn hele året, og kan gi tillatelse til skadefelling i akutte saker der det voldes vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer.

I prioriterte beiteområder skal uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr gjøres raskt med gode og effektive metoder. Miljødirektoratet har utarbeidet en veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag³² som skal bidra til dette. I utgangspunktet er terskelen for å innvilge søknad om skadefelling lav utenfor forvaltningsområdene. Terskelen vil variere avhengig av om skadene er oppstått utenfor eller innenfor forvaltningsområdet for den aktuelle rovdyrarten, og om det regionale bestandsmålet er oppnådd. Når bestanden er på eller over regionens bestandsmål for henholdsvis bjørn, jerv og gaupe vil terskelen for å gi skadefellingstillatelse innenfor forvaltningsområdet bli lavere. Ved vurdering av om det skal gis fellingsstillatelse skal det tas særlig hensyn til områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Skadefelling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Skadefelling kan gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett.

Det er utarbeidet felles retningslinjer for Sverige og Norge når det gjelder ivaretagelse av genetisk verdifulle individer av ulv. Klima- og Miljødepartementet har bedt Miljødirektoratet og statsforvalterne om å ha en særlig beredskap for så langt som mulig å følge opp ulveindividens genetiske status før det fattes vedtak om felling av ulv, uavhengig av hvilken region det gjelder. Dette innebærer at Miljødirektoratet finansierer hasteanalyser av DNA-prøver av ulv innsamlet i forbindelse med akutte skadesituasjoner. Genetisk status skal tillegges betydelig vekt ved vurdering av innvilgelse av skadefelling.

Hovedregelen er at skadefellingstillatelsen blir gitt til kommunen når Statsforvalteren innvilger skadefellingstillatelse, men skadefellingstillatelser kan også gis til enkeltpersoner, beitelag eller reinbeitedistrikt. Kommunene kan ha oppnevnt kommunale skadefellingslag i forkant av beitesesongen. Flere kommuner kan også sammen etablere interkommunale skadefellingslag, noe som har vist seg å effektivisere skadefellingene i de områdene dette er prøvd. Samarbeid på tvers av kommunene vil ofte være nødvendig. Bruk av viltkamera og hundeevipasjer er også tiltak som bidrar til å effektivisere skadefellingene. Dersom fellingslag ønsker kan Statens naturoppsyn bistå med rådgiving rundt praktisk gjennomføring av et fellingsforsøk eller med fysisk bistand, eksempelvis med hundeevipasjer. Dersom SNO bistår kommunale/

³² Veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag: <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1440/m1440.pdf>

interkommunale fellingslag, skal SNO forholde seg til vilkårene Statsforvalteren har satt i fellingsstillatelsen og oppnevnt skadefellingsleder. Godtgjørelse til kommunale og interkommunale fellingslag ved fellingsforsøk og utgifter knyttet opp til fellingsforsøk skal dekkes opp av forebyggende og konfliktdempende tiltaksmidler fra rovviltnemnda.

I enkelte saker der Statsforvalteren har iverksatt skadefelling, kan Miljødirektoratet etter en nærmere vurdering beslutte at fellingsoppdraget skal gjennomføres av SNO. Dette kan være utfordrende saker der det er åpenbart at SNO med bruk av sin egen fellingsinstruks har bedre forutsetninger for å lykkes med fellingen. En slik overtakelse skjer etter dialog mellom skadefellingslag, SNO, Miljødirektoratet og Statsforvalteren, og eventuelt andre berørte parter.

5.4 Forvaltning av rovvilt i kalvingsområder for tamrein

Punkt 2.2.19 i rovviltforliket av 2011 slår fast at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområder for tamrein. I region 6 foregår det tamreindrift over store deler av Trøndelag. Dette fører til at det er stort overlapp mellom kalvingsområder for tamrein og forvaltningsområder for rovvilt. Kart over kalvingsområder for tamrein kan utforskes i NIBIO sitt reindrifskart i kartløsningen Kilden³³. For å forsøke å ivareta intensjonen i punkt 2.2.19, er det derfor nødvendig å nedfelle egne retningslinjer om hva som skal vektlegges ved forvaltning av rovvilt i områder med overlapp mellom kalvingsområder og forvaltningsområde for rovvilt:

- Lavere terskel for å innvilge skadefellingstillatelse før og under kalvingsperioden.
- Rovviltnemnda skal signalisere ovenfor Miljødirektoratet at kalvingsområdene, samt reinbeitedistrikt med stor rovviltbelastning, skal prioriteres i forbindelse med eventuelle ekstraordinære uttak. Ekstraordinære uttak skal fortrinnsvis gjøres før kalvingsperioden.
- Skal prioriteres med tanke på FKT-midler dersom uttak av skadevoldende rovvilt ikke er aktuelt.
- Reinbeitedistriktets samlede rovviltbelastning skal tillegges vekt i beslutninger.

5.5 Andre økonomiske virkemidler

Det er et mål å opprettholde et aktivt landbruk for å utnytte beiteressursene for sau og tamrein i utmark. Ulike økonomiske ordninger som stimulerer til økt beitebruk er viktig for å oppnå et tilfredsstillende driftsøkonomisk resultat og levedyktig næringsdrift. Landbrukspolitiske og miljøpolitiske støtteordninger må ses i sammenheng med sikte på den todelte målsettingen. Ved prioritering mellom tiltak og tildeling av midler er det viktig å ta hensyn til den geografiske differensieringen som forvaltningsplan for rovvilt legger opp til. Flere av de landbruks- og miljøpolitiske støtteordningene kan kombineres med FKT-midler. God organisering mellom dyreeiere som benytter utmarksbeiter fremmer en effektiv utnyttning av beiteressursene, og reduserer kostnadene ved infrastruktur og tilsyn. Godt organisert beitebruk er i seg

selv tapsreducerende og legger til rette for best mulig bruk av innsatte midler. Ordningen med Organisert beitebruk (OBB) bør derfor opprettholdes, utvikles og stimulere til økt opplutning. Nemnda anbefaler også at det utarbeides beredskapsplaner knyttet til potensielle rovviltsituasjoner i de enkelte beitelagene. Nemnda ønsker å fremheve spesielt disse ordningene hvor det bør være dialog og samarbeid for å bidra til en samordnet virkemiddelbruk:

- Tilskudd til drift av beitelag (OBB)³⁴
- Regionale miljøprogram (RMP)³⁵
- Tilskudd til tiltak i beiteområder³⁶
- Tilskudd over reindriftsavtalen³⁷
- Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)³⁸
- Regionale tilretteleggingsmidler i landbruket³⁹

³³ NIBIO Kilden: <https://kilden.nibio.no>

³⁴ Mer om Tilskudd til drift av beitelag (OBB):

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/tilskudd-til-drift-av-beitelag-obb>

³⁵ Mer om Regionale Miljøprogram (RMP):

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/regionalt-miljotilskudd-rmb>

³⁶ Mer om Tilskudd til tiltak i beiteområder:

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/tilskudd-til-tiltak-i-beiteomrader>

³⁷ Mer om tilskuddsordninger for reindrift: <https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/reindrift/ordninger-for-reindrift>

³⁸ Mer om Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL):

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/tilskudd-til-spesielle-miljotiltak-i-jordbruket-smil>

³⁹ Mer om Regionale tilretteleggingsmidler (RT-midler):

<https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/naring-og-innovasjon/virkemidler-og-tilskudd/tilskuddsmidler-rk-og-rt/>

6. Andre interesser og forhold rundt rovvilt

6.1 Psykososiale forhold

Tilstedeværelse av store rovdyr kan skape usikkerhet og direkte frykt hos en del mennesker, og påvirke enkeltpersoners hverdag. På den annen side kan rovdyr representere naturopplevelse og glede for andre deler av befolkningen. Å kunne oppleve natur der det også er rovdyr, vil representere en verdi for mange. For de som opplever frykt/uro knyttet til rovvilt vil dette i hovedsak dreie seg om begrensninger i bruk av nærområde til skolevei og lek, men også begrensninger i bruk av utmarka i rekreasjonssammenheng. Dette gjelder først og fremst frykt/uro knyttet til forekomst av ulv og bjørn. Selv om det ikke er mål om yngling av ulv i region 6, kan streifdyr forekomme. Erfaringer har vist at disse artene, spesielt de som forårsaker skader på beitedyr eller opptre i nærheten av bebyggelse over tid, kan skape usikkerhet og frykt hos de som bor i området. Norsk institutt for naturforskning (NINA) har utviklet en håndbok⁴⁰ som består av praktiske råd og et tilhørende vitenskapelig kunnskapsgrunnlag basert på en rekke tverrfaglige studier om menneskers bekymring og frykt for å møte spesielt bjørn og ulv i naturen.

Rovdyr i beiteområdene kan medføre en betydelig psykisk belastning for dyreeiere som opplever tap til rovvilt. Dette vil variere mye fra person til person, og ut fra skadeomfang og varighet på skadesituasjonen. For dyreeiere som opplever vedvarende rovviltbelastning over lang tid, vil det være en risiko for at de velger å legge ned driften, eller det kan være vanskelig å få etterkommere til å ta over.

6.2 Dyrevelferd

Dyreholdere med dyr på beite skal sikre at dyra beskyttes mot unødig belastning på grunn av rovdyr og andre farer i det fri. Det følger av dyrevelferdsloven⁴¹ § 3 og § 24 og forskrift om velferd for småfe⁴² § 26. I vurderingen av hva dyreholderne har plikt til å gjøre for å beskytte beitedyra mot rovdyr i utmark, må omfanget av lidelse på grunn av rovdyrangrep veies opp mot fordelene med utmarksbeite, hvilke tiltak som er effektive og mulige og konsekvensene av disse tiltakene for dyreholderne og beitedyra. Alle aktører, inkludert rovviltforvaltningen, har plikt til å ta hensyn til dyrs velferd. Tap på beite er alltid forbundet med lidelse. I forarbeidene til dyrevelferdsloven vises det til at rovvilt utgjør den største enkeltårsaken til tap av sau på beite. Imidlertid er beite i utmark et vesentlig velferdsgode for dyrene, og et visst skade- og tapsomfang er påregnelig ved beite i utmark. Tilsvarende oppgis rovviltskader å utgjøre en viktig årsak til tap i reindriften, samtidig som denne næringen er helt avhengig av utmarksbeite. Det gjelder derfor å finne den riktige balansen mellom beitebruk og hva som kan aksepteres av lidelse på beite.

Foto: Svein Vik

⁴⁰ Håndbok for å imøtekomme bekymring og frykt for bjørn og ulv - praktiske råd og vitenskapelig kunnskapsgrunnlag: <https://hdl.handle.net/11250/2998847>

⁴¹ Lov om dyrevelferd: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-97>

⁴² Forskrift om velferd for småfe: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-02-18-160>

Roller og ansvarsfordeling i rovviltforvaltningen

Rovviltnemnda

- Ansvarlig for å utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt. Dette omfatter blant annet å etablere en geografisk differensiert forvaltning i regionen, fastsette retningslinjer for fordeling av midler til forebyggende tiltak, vedta årlige budsjett og gi anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler for å sikre en samordnet virkemiddelbruk.
- Skal jobbe for at bestandsmål oppnås og tapene i beitenæringen går ned.
- Har myndighet til å fastsette kvoter for skadefelling og lisensfelling på ulv, bjørn og jerv, samt kvotejakt på gaupe og skadefelling, dersom bestandsmålene er nådd. Denne myndigheten vurderes ut fra gjennomsnittet av antall ynglinger de siste tre årene.
- I henhold til rovviltforliket vil myndigheten for bjørn overføres til nemndene, under visse forutsetninger, ved oppnådde 10 årlige ynglinger, selv om bestandsmålet på 13 ynglinger ikke er nådd. Rovviltnemnda kan ta initiativ til dialog med Miljødirektoratet om ekstraordinære uttak av rovvilt.

Statsforvalteren

- Er sekretariat for rovviltnemnda, og gir blant annet faglig tilråding om kvoter for felling av rovvilt og bruk av forebyggende og konfliktdepende tiltaksmidler.
- Har myndighet til å iverksette fellingstillatelser på gaupe, jerv, bjørn, kongeørn og ulv innenfor kvoter vedtatt av rovviltnemnda og eventuelt Miljødirektoratet.
- Ansvarlig for forvaltning av kongeørn.
- Administrerer lisensfelling på jerv, bjørn og ulv og kvotejakt på gaupe.
- Behandler søknader om midler til forebyggende og konfliktdepende tiltak.
- Behandler søknader om erstatning for rovviltskader på beitedyr.
- Forvalter tilskuddsmidler som skal fremme bruk av utmarksbeite.
- Forvalter kompensasjonsordning når Mattilsynet pålegger beiterestriksjoner

Miljødirektoratet

- Er overordnet fagmyndighet i rovviltforvaltningen.
- Er ansvarlig for det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt.
- Har myndighet til å fatte vedtak om skadefelling, kvotejakt og lisensfelling av eget initiativ eller etter søknad, samt eventuelle ekstraordinære uttak av rovvilt.
- Tildeler rammer for rovviltnemndenes arbeid, og rammer for fordeling av forebyggende og konfliktdepende tiltak.
- Klagemyndighet for vedtak fattet av Statsforvalteren.

Landbruksdirektoratet

- Ivaretar de landbruksfaglige interessene i den todelte målsettingen.

Klima- og miljødepartementet

- Er øverste styresmakt i rovviltforvaltningen.
- Har hovedansvaret for budsjett og regelverk, og for at det som Stortinget og regjeringen fastsetter blir fulgt opp.
- Er klagemyndighet for vedtak fattet av rovviltnemnda.

Statens naturoppsyn

- Er Miljødirektoratets feltorgan.
- Ansvarlig for skadedokumentasjon og gjennomføring av bestandsregistrering.
- Har funksjon knyttet til oppsyn og bekjempelse av faunakriminalitet, samt uttak av rovvilt i særskilte situasjoner.

Mattilsynet

- Skal kontrollere om dyreholderne oppfyller sin plikt til å beskytte beitedyra mot rovdyr.
- Har ansvar for forvaltning av regelverk rundt produksjonsdyr og velferd.
- Kan pålegge beiterestriksjoner i forbindelse med forekomst av rovvilt.

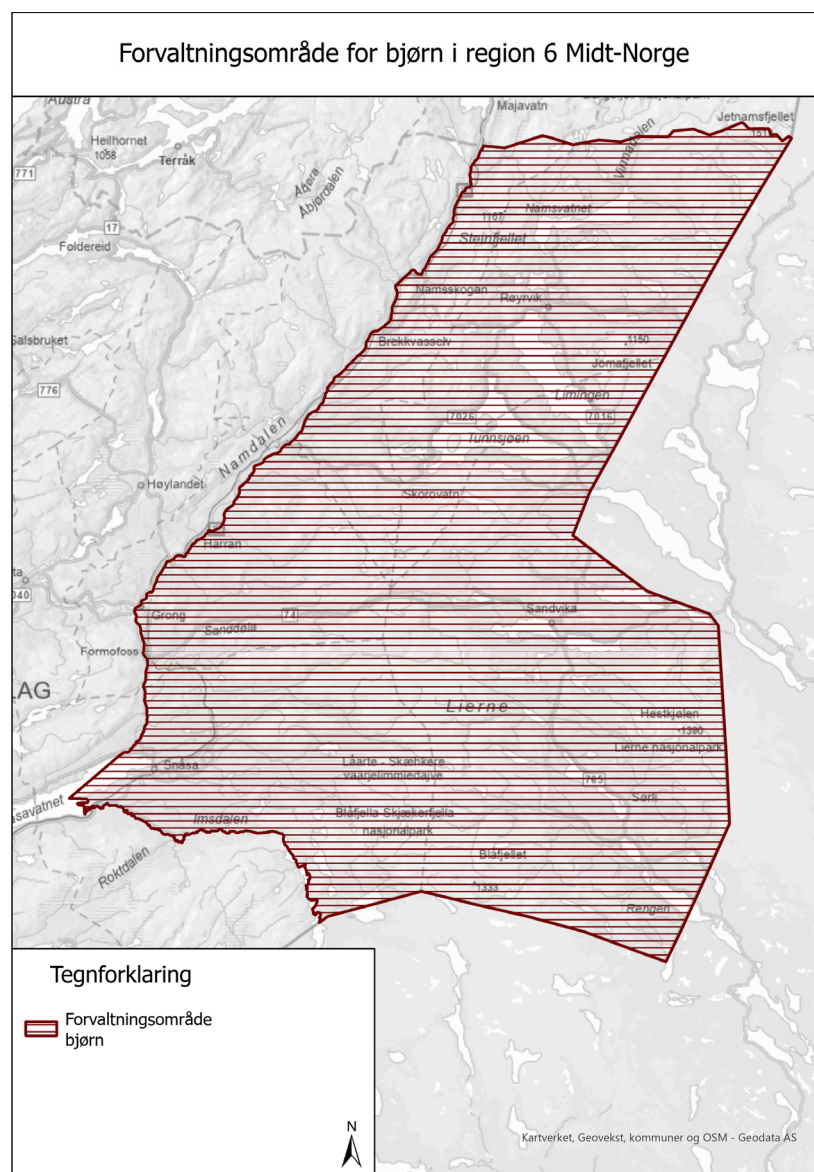
Rovdata

- Er en uavhengig leverandør av overvåkningsdata og bestandstall for gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn.
- Ansvarlig for formidling, metodikk og utvikling av det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt.

Kommunen

- Kan opprette kommunale skadefellingslag.

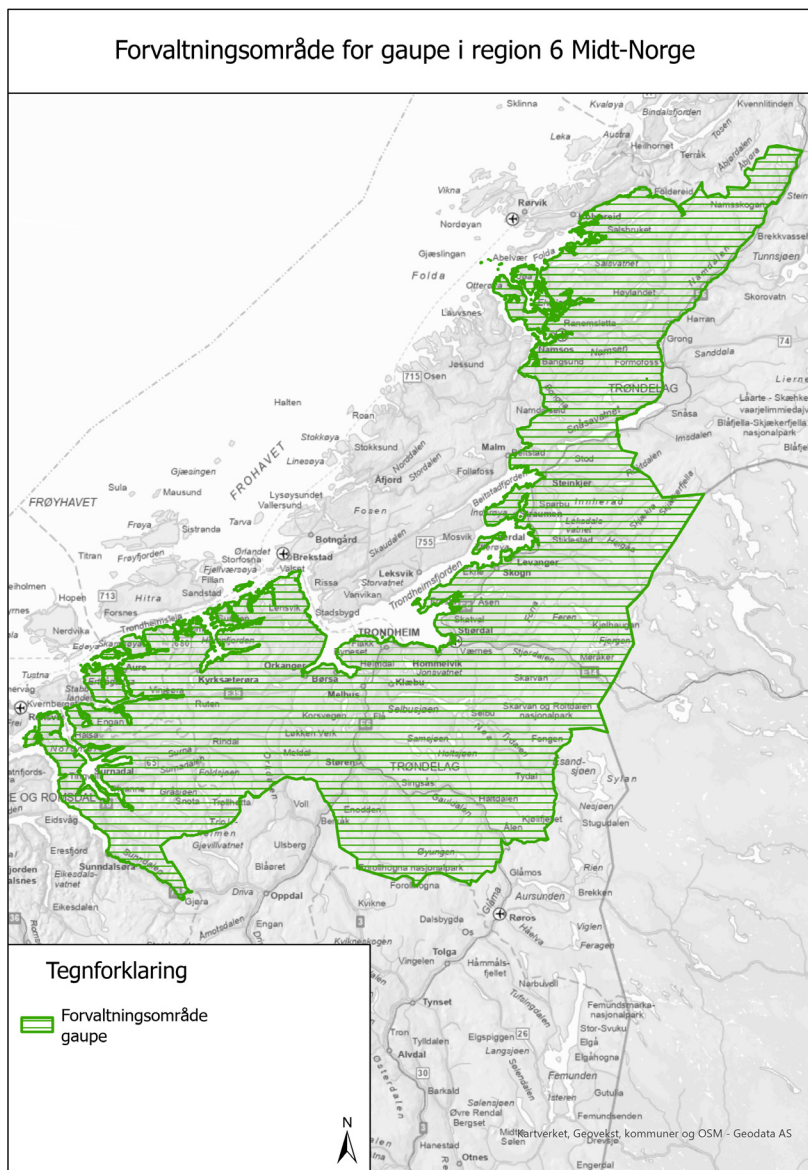
Forvaltningsområdet for bjørn

Trøndelag: Avgrenset av Nordlandsgrensen i nord, riksgrensen mot Sverige i øst, E6 i vest og Jørstadelva, Imsa og vassdraget (Grønningen, Skjelbreid, Holden) sørøstover til riksgrensen i sør. Fra det punktet Imsa krysser veien innover til Grønningen følger grensen veien. Grensen går på østsiden av vassdraget.

Beiteprioritert område: Områdene utenfor forvaltningsområdet for bjørn er beiteprioritert med tanke på bjørn.

Forvaltningsområdet for gaupe

Trøndelag: Namsskogan og Grong kommuner vest for E6 og de deler av Snåsa kommune vest for E6 sør til Vegset, fra Vegset vestover langs nordsiden av Snåsavatnet til kommunegrensa mellom Snåsa og Steinkjer kommuner, Nærøysund kommune sør for Foldafjorden, hele kommunene Høylandet og Overhalla, de deler av Namsos kommune øst for Namsenfjorden, Løgnin og følgende grenselinje:

startpunkt i sør der Giltveien krysser kommunegrensen mellom Steinkjer og Namsos kommuner, derfra langs Giltveien til denne trefte Fv. 17 ved Gryta, videre vestover langs Fv. 17 om lag 800 m til vei som svinger av og går nordover mot Leirvika og Kobbervika, langs denne til der veien krysser bekken som renner ut i Leirvika ved Gryta og langs denne ned til sjøen.

Videre de deler av Steinkjer kommune øst for Beitstadfjorden, Beitstadsundet, Hjellbotn og følgende grenselinje:

fra Hjellbotn opp langs elva fra Gladsetvatnet til der Fv. 6995 krysser elva, langs Fv. 6995 til den treffer Fv. 17 og langs Fv. 17 til kommunegrensa mellom Steinkjer og Namsos kommuner.

Videre Inderøy kommune øst for Skarnsundet, hele kommunene Verdal, Levanger, Frosta, Meråker, Stjørdal, Selbu, Malvik, Trondheim, Melhus, Midtre Gauldal, Skaun, Orkland, Heim, Rindal, samt fastlandsdelen av Hitra, samt de deler av Holtålen og Tydal kommuner som er vest for følgende grenselinje:

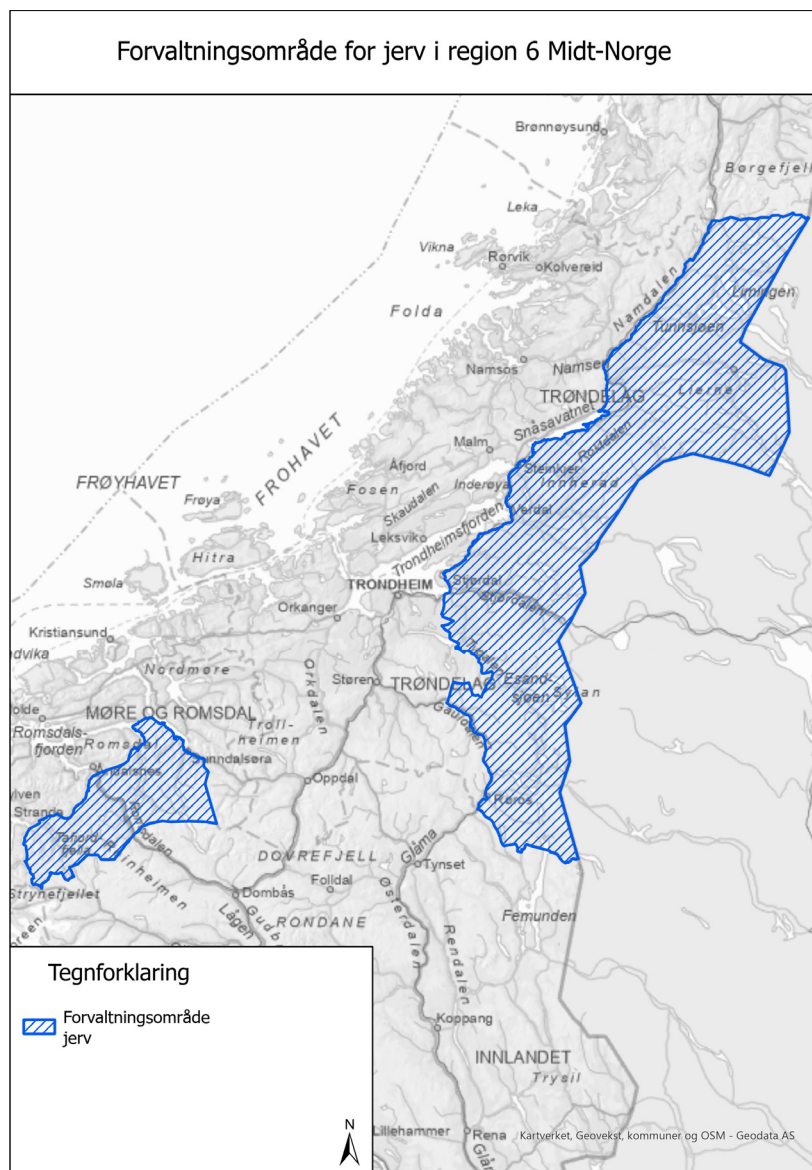
startpunkt i nord der Skarpdalsvegen krysser kommunegrensen mellom Meråker og Tydal kommune, derfra langs Skarpdalsvegen til der denne møter Esandvegen, derfra langs Esandvegen til Østby, fra Østby langs bekk til elva Nea der Fv. 705 krysser Nea. Derfra langs Fv. 705 i sørlig retning til vegkryss med Løvøyvegen (Sakrismoen) derfra langs Løvøyvegen til kryss med Harvollvegen, videre langs Harvollvegen til kryss med Grønsjøvegen, videre langs Grønsjøvegen til Grønsjøvolla, derfra oppstrøms langs elva Grøna til møte med kommunegrensen mellom Tydal og Holtålen kommune, videre i rettlinje til Rundhaugen 1080 moh. og videre til Øvre Kjølitjønn, derfra nedstrøms langs Storbekken til der den møter elva Gaula og videre nedstrøms langs Gaula til den møter Fv. 6540. Videre i nordvestlig retning langs 6540 til der denne møter Fv. 30 ved Unsholtan og derfra i sørlig retning langs Fv. 30 til kommunegrensen mellom Holtålen og Røros.

Derfra langs kommunegrensen mellom Holtålen og Røros og sørover til fylkesgrensen mellom Trøndelag og Innlandet.

Møre og Romsdal: Aure kommune øst for Imarsundet, kommunene Tingvoll og Surnadal og den delen av Sunndal kommune som ligger nord for elva Driva.

Beiteprioritert område: Områdene utenfor forvaltningsområdet for gaupe er beiteprioritert med tanke på gaupe.

Forvaltningsområdet for jerv

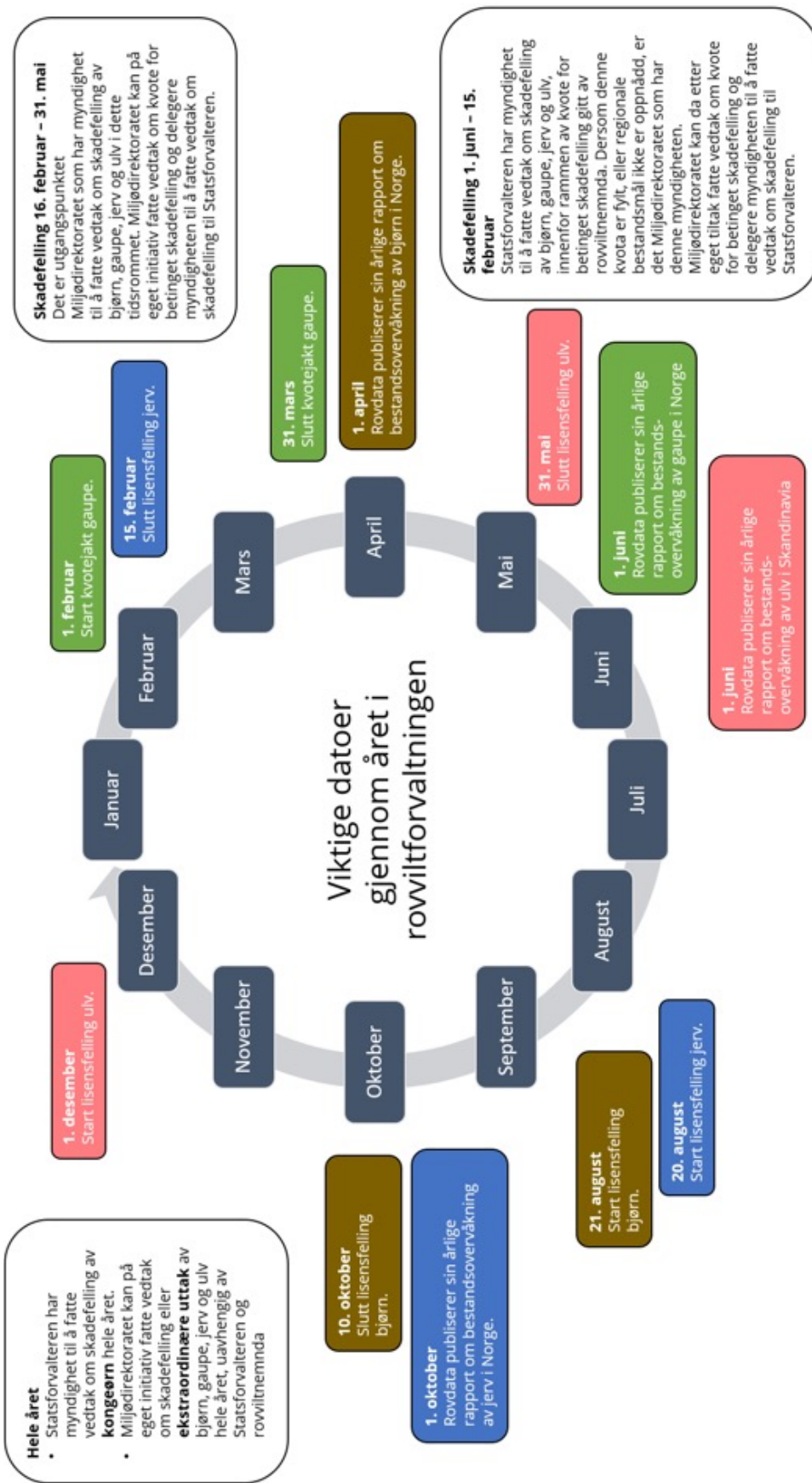

Møre og Romsdal: Avgrenset i sør av fylkesgrensen mellom Innlandet og Møre og Romsdal ved Grønlikarstinden (1926 m.o.h.), så i rett linje nordvestover til Seterfjellet (1812 m.o.h.). Rett linje videre til Storsetra der elven Grynna møter elven Grøna og blir til Grøa. Grensen følger så elven Grøa nordover og ned til elven Driva. Grensen følger elven Driva ned til Sundalsfjorden, videre langs sørsiden av fjorden til Eidsøra. Videre Fv. 62 fra Eidsøra til Nettet, og langs fjordkanten fra Nettet og inn til utløpet av Eira. Følger Eira opp til brua der Fv. 660 krysser Eira. Følger fv. 660 over til 180°-svingen i Hornaldalen. Følger elva Visa opp igjennom Hornaldalen til Slenesvatnet, følger så kraftlinjen gjennom Østre Melkallskaret og ned Øyan i Grøvdalen. Videre i rett linje fra Øyan og til toppen av Mjølvafjellet (1216 m.o.h.) og i rett linje ned til Sogge bru. Fra Sogge bru følger grensen fv. 63 over til Valldal tettsted. Fra Valldal følger grensen fjordkanten til Linge ferjekai, så i rett linje over fjorden til Eidsdal. Fra Eidsdal følger grensen fv. 63 til Geiranger og videre langs fv. 63 til fylkesgrensen mot Innlandet. I sør følges fylkesgrensen helt frem til Grønlikarstinden.

Beiteprioritert område: Områdene utenfor forvaltningsområdet for jerv er beiteprioritert med tanke på jerv.

Trøndelag: Avgrenset av fylkesgrensen mot Nordland i nord og riksgrensen mot Sverige i øst. I vest avgrenset av E6 fra fylkesgrensen mot Nordland sør til Vegset i Snåsa kommune, fra Vegset langs sørsiden av Snåsavatnet ned til der Snåsavatnet renner ut i Fossemvatnet, langs sørøstsiden av vassdraget ned til der E6 krysser Steinkjerelva og deretter langs E6 til kommunegrensen mellom Stjørdal og Malvik kommuner. Vestlig grense følger videre kommunegrensen mellom Selbu og Malvik kommuner frem til Fv. 6712, følger Fv. 6712 ned til Selbusjøen, videre over til utløpet av Nea, følger Nea oppover Neavassdraget til kommunegrensen mellom Selbu og Tydal kommuner. Grensen følger kommunegrensene mellom Selbu/Tydal, opp til der den treffer grensa til og Holtålen kommune. Deretter langs grensa mellom Selbu og Holtålen kommuner til den møter Midtre Gauldal kommune, langs denne ned til Fv. 30. Grensen følger videre Fv. 30 sørøstlig retning til fylkesgrensen mellom Trøndelag og Innlandet.

Viktige datoer gjennom året i rovviltforvaltningen

Oversikt over viktige datoer gjennom året i rovviltforvaltningen, deriblant start- og slutt datoer for kvotejakt på gaupe (grønn) og lisensfelling av bjørn (brun), jerv (blå) og ulv (rød), publiseringsdato for årlige bestandsrapporter og myndighetsfordeling når det kommer til å vedta skadefelling. Fellingstidsperiode for gaupe, jerv, bjørn og ulv er bestemt i rovviltforskriftens § 10.

Aktuelle nettsider med informasjon om rovvilt

Klima- og miljødepartementet
www.regjeringen.no

Miljødirektoratet om forvaltning av rovvilt
www.miljodirektoratet.no

Rovdata om bestandsstatus og registreringer av rovvilt
www.rovdata.no

Statens naturoppsyn
www.miljodirektoratet.no/om-oss/miljodirektoratets-organisasjon/statens-naturoppsyn

Norsk viltskadesenter om bl.a. forebyggende tiltak mot rovviltskader
www.viltskadesenter.no

Viser geografiske registreringer av observasjoner og skader etter rovdyr i Norge og Sverige
www.rovbase.no

NIBIOs hovedkartløsning
kilden.nibio.no

NIBIOs innsynsløsning på beitestatestikk
beitestatestikk.nibio.no

Rovviltnemnda i region 6
www.statsforvalteren.no/trondelag/miljo-og-klima/rovvilt/rovviltnemnda-region-6

Statsforvalteren i Møre og Romsdal
www.statsforvalteren.no/More-og-Romsdal

Statsforvalteren i Trøndelag
www.statsforvalteren.no/trondelag

ROVVILTNEMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal, Trøndelag

Deres ref.:

Vår dato: 09.06.2023

Vår ref.: 2022/11128

Arkivnr: 434.11

Adresseliste

Høring av revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge og invitasjon til høringsmøter

Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge legger herved ut forslag til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 på offentlig høring. Utkast til revidert forvaltningsplan for rovvilt kan lastes ned på rovviltnemndas nettsider hos Statsforvalteren i Trøndelag¹. Frist for å komme med innspill er 10. september 2023.

Bakgrunn

Gjeldende forvaltningsplan for store rovdyr i region 6 Midt-Norge er fra 2018², og er den femte forvaltningsplanen i rekken etter at den første ble vedtatt av rovviltnemnda i 2006. Den første forvaltningsplanen er revidert fire ganger, henholdsvis i 2009, 2011, 2013 og 2018.

Rovviltnemndas arbeid med forvaltningsplan er forankret i rovviltforskriftens³ § 6 om regional forvaltningsplan for rovvilt, hvor det står at:

«Rovviltnemnden skal utarbeide en regional forvaltningsplan for rovvilt. I forvaltningsplanen skal det etableres en geografisk differensiert forvaltning i regionen, jf. forskriften § 1» som sier at:

- Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser.
- Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.
- Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.»

Videre sier rovviltforskriftens § 6 at:

«Forvaltningsplanen skal vise hvordan rovviltnemnden vil prioritere midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak innenfor regionen i tråd med prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Planen skal også gi anbefalinger om bruken av landbrukspolitiske og reindriftspolitiske virkemidler innenfor regionen for å bidra til en samordnet virkemiddelbruk og reduserte tap og konflikter.»

¹ Utkast til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge: <https://www.statsforvalteren.no/nb/Trondelag/Miljo-og-klima/Rovvilt/>

² Gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge (2018): <https://www.statsforvalteren.no/contentassets/13e1fee385214a549f3fb14ce36570d8/forvaltningsplan-for-rovvilt-i-region-6-midt-norge-more-og-romsdal-og-trondelag---revidert-etter-vedtak-i-sak-11-19.pdf>

³ Forskrift om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften): <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-03-18-242>

Proessen så langt

Rovviltnemnda i region 6 vedtok i møte 31. oktober 2022 å revidere forvaltningsplanen fra 2018. Melding om oppstart av arbeidet med revidering av forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge ble sendt ut per brev fra rovviltnemnda datert 4. november 2022. Det har blitt avholdt åpne innspillmøter i Steinkjer, Rauma, Surnadal og Midtre Gauldal i januar/februar 2023. Det ble også holdt et eget innspillmøte for reindrift på Stjørdal 31. januar 2023. Frist for å komme med skriftlig innspill var 1. mars 2023. Oppstartsmeldingen i sin helhet kan leses på rovviltnemndas nettsider⁴.

Oppstartsmeldingens rammer for revideringsarbeidet.

Rovviltnemnda signaliserte i oppstartsmeldingen at revideringen ikke skal medføre store forandringer, da dette vil skape uforutsigbarhet, noe som ikke er ønskelig. For forutsigbarheten sin del bør avgrensningene av forvaltningsområdene for gaupe og jerv i all hovedsak følge dagens avgrensninger, men justeringer av grensene kan skje som følge av innspill og høringsuttalelser. Eventuelle endringer bør ikke medføre at enn større andel av bestandsmålet for de to artene må oppnås i områder med sørsamisk tamreindrift enn hva som er tilfellet i gjeldende forvaltningsplan. For å sikre den sørvestlige jervebestanden legger rovviltnemnda til grunn at det i utgangspunktet skal være fylkesvise bestandsmål for jerv. For forvaltningsområdet for bjørn mener nemnda at det skal være tungtveiende grunner til å endre avgrensningen av dagens avgrensninger.

I forbindelse med innspillsperioden for revidering av forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6 Midt-Norge, har det kommet inn 42 innspill. Ferdig utkast til revidert forvaltningsplan ble vedtatt sendt på høring i møte i rovviltnemnda 26. mai 2023.

Proessen videre

Revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge legges ut på offentlig høring i tre måneder fram til 10. september 2023. Det vil bli avholdt to høringsmøter i slutten av juni i forbindelse med høringen, invitasjon til disse er vedlagt, samt publisert på rovviltnemndas nettsider. Etter at høringsperioden er avsluttet vil det bli avholdt konsultasjoner med Sametinget og reindriftsnæringen. Målet er å utarbeide et nytt utkast til revidert forvaltningsplan til møte i rovviltnemnda i oktober 2023. Revidert plan skal deretter konsulteres med Sametinget og reindriftsnæringen og sendes videre til godkjenning hos Klima- og Miljødepartementet. Rovviltnemnda har ambisjoner om å vedta revidert plan i desember 2023.

Revidert plan

Forslag til revidert forvaltningsplan som nå legges ut på offentlig høring, høres opp mot dagens forvaltningsplan fra 2018⁵. Planen har som overordnet mål å oppnå Stortingets todelte målsetting, det vil si å oppnå regionalt bestandsmål for de enkelte rovviltartene i region 6, og samtidig sikre aktivt bruk av utmarksbeite ved å redusere tap av husdyr og tamrein forvoldt av fredet rovvilt. Forvaltningsplanen har også som mål å senke konfliktnivået og øke forutsigbarheten for beitebrukere og andre som berøres av rovvilt. Nedenfor presenteres rovviltnemndas vurderinger rundt hvilke endringer som er foreslått og ikke, og til slutt en kort oppsummering av de viktigste momentene. **Kart over foreslåtte forvaltningsområder for rovvilt i region 6 Midt-Norge kan utforskes i egen kartløsning⁶.**

⁴ Oppstartsmelding revidering av forvaltningsplan: <https://www.statsforvalteren.no/siteassets/sf-trondelag/dokument-fmtl/miljo-og-klima/rovvilt/melding-om-oppstart---revidering-av-forvaltningsplan-for-rovvilt-i-rovviltsregion-6-midt-norge.pdf>

⁵ Gjeldende forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge (2018): <https://www.statsforvalteren.no/contentassets/13e1fee385214a549f3fb14ce36570d8/forvaltningsplan-for-rovvilt-i-region-6-midt-norge-more-og-romsdal-og-trondelag---revidert-etter-vedtak-i-sak-11-19.pdf>

⁶ Interaktivt kart over foreslåtte forvaltningsområder for rovvilt i region 6 Midt-Norge: <https://kart.gislink.no/portal/apps/webappviewer/index.html?id=5f0486af3ac543ada8c0d9febe228ce5>

Tekst, utseende og struktur

All tekst er gjennomgått og revidert, samt at forvaltningsplanens oppbygning er noe endret. I denne revideringen har det vært stort fokus på å i all hovedsak omtale tema og informasjon som er nødvendig for å forstå nemndas myndighet og prioritering av midler. En del generell bakgrunnsinformasjon om rovviltforvaltning, statistikk og tall er kuttet ned og erstattet med utstrakt bruk av henvisninger og lenker til nettsider hvor denne informasjonen finnes i oppdatert format. Ved å gjøre dette kan planen har større fokus på rovviltnemndas myndighet og handlingsrom, samt at planen hele tiden kan vise til siste oppdaterte informasjon hos eksterne kilder. Revidert plan har også fått ny og moderne utforming for bedre leservennlighet.

Forvaltningsområdet for bjørn

NINA Rapport 1123⁷ konkluderte med at indre deler av Nord-Trøndelag er det best egnede forvaltningsområdet for bjørn i region 6 Midt-Norge. Med bakgrunn i denne rapporten så konkluderte de to forrige nemndene med at det ikke er gjennomførbart å opprette et forvaltningsområde for bjørn utenfor nordlige deler av Trøndelag for bedre og raskere oppnå bestandsmålet for bjørn i regionen. Videre konkluderer NINA Rapport 1952⁸ at forvaltningsområdet for bjørn er stort nok, men at egnet habitat er adskilt geografisk av fjellområdene til et østlig område inn mot Sverige og et vestlig område. Egnede habitat utenfor forvaltningsområdet både i Sverige og vest for E6 skaper utfordringer med at det er få binner som kun befinner seg innenfor forvaltningsområdet. Etter en gjennomgang av alle innspill og problemstillinger som er knyttet opp mot forvaltningsområdet for bjørn i region 6, mener rovviltnemnda at forvaltningsområdet for bjørn forblir uendret.

Forvaltningsområdet for gaupe

Gaupe er utbredt over store deler av regionen, men forekommer mer sporadisk i de sørvestlige delene av Møre og Romsdal. Med bakgrunn i kommunesammenslåinger, ser nemnda behovet for noen mindre grensejusteringer i det som tidligere var Namdalseid kommune. På samme vis bør et område som tidligere Steinkjer kommune vest for Fylkesvei 17 tas ut av forvaltningsområde for gaupe. Det er kommet flere forslag om å justere forvaltningsområde for gaupe, noen som innebærer større endringer og andre som omhandler mindre endringer. Det er hensiktsmessig med et stort forvaltningsområde for gaupe, for å kunne legge opp til en skadebasert forvaltning. Kvotejakt er et effektivt bestandsregulerende tiltak, og kvotene kan i enda større grad enn i dag settes med bakgrunn i skade- og bestandssituasjonen. Detaljerte inndelinger av kvotejaksområder gjøres i det årlige kvotevedtaket, og ikke i forvaltningsplanen. Rovviltnemnda mener med bakgrunn i det overstående, og for forutsigbarhetens del, at forvaltningsområde for gaupe i stor grad bør beholdes med dagens avgrensing. Videre må man heller se på inndeling av soner for kvotejakt, forsinket kvotejaktstart i enkelte områder, og størrelse på kvote når rovviltnemnda vedtar kvote.

Forvaltningsområde for jerv

I innspillsrunden til revidering av forvaltningsplan har det kommet inn en rekke forslag til endring av dagens forvaltningsområde for jerv i regionen, spesielt i Møre og Romsdal, og forslagene er ikke sammenfallende. En eventuell reduksjon av forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal innebærer at området som gjenstår som forvaltningsområde er svært lite, og kraftig redusere sannsynligheten for å kunne oppnå det fylkesvise bestandsmålet på tre årlige ynglinger. Forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal er av en så begrenset størrelse, at en eventuell

⁷ NINA Rapport 1123 – Utredning om endring i yngleområdene for jerv og bjørn i region 6: <http://hdl.handle.net/11250/2395753>

⁸ NINA Rapport 1952 – Brunbjørnbinneres arealbehov og betydningen av svensk forvaltning for bestandsutviklingen i region 6: <https://hdl.handle.net/11250/2725506>

reduksjon i dette området må kompenseres med areal i andre områder av regionen. Dette vil være konflikt drivende og lite forutsigbart.

Flere av innspillene har dreid seg om at forvaltningen av den sørvestnorske jervebestanden bør samordnes bedre med region 3 Oppland. Bestanden er felles, og fordeling av ynglinger og skadeomfang varierer fra år til år over fylkesgrensa. Med bakgrunn i dette ønsker rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge å ta et initiativ ovenfor rovviltnemnda i region 3 Oppland og Klima- og miljødepartementet, med tanke på å få opprettet et felles bestandsmål for den sørvestlige jervebestanden som lever i grenseområdene mellom gamle Oppland fylke (region 3) og Møre og Romsdal (region 6). Rovviltnemnda vil jobbe for at den sørvestlige jervebestanden i grenseområdene mellom gamle Oppland fylke og Møre og Romsdal forvaltes etter samme mal som forvaltningen av ulv mellom rovviltnemnda i region 4 og 5. Dette betyr felles bestandsmål, felles kvote for lisensfelling og felles kvote for betingede skadefellingstillatelser. Rovviltnemnda vedtok i møte 26. mai 2023 å ta initiativ ovenfor rovviltnemnda i region 3, og videre Klima- og miljødepartementet, om en felles forvaltning av den sørnorske jervebestanden. Med bakgrunn i innkomne innspill, igangsatte nasjonale tiltak for en mer effektiv bestandsregulering av jervebestanden i landet og rovviltnemndas initiativ for en felles forvaltning av den sørnorske delbestanden av jerv, mener rovviltnemnda at endringer av forvaltningsområdet for jerv ikke er løsningen på tapssituasjonen til jerv i Møre- og Romsdal.

Rovviltnemnda foreslår imidlertid en mindre grensejustering ved Snåsavatnet i Trøndelag. Grensejusteringen innebærer at grensen i stedet for å følge E6, nå følger vannkanten fra Vegset i Snåsa, langs sørsiden av Snåsavatnet og langs vassdraget via Fossemvatnet, Reinsvatnet og Byaelva ned til der E6 krysser Steinkjerelva. Derfra er grensen lik som før. Endringen innebærer at noen få landområder nord for Snåsavatnet, samt Byafjellet, tas ut av forvaltningsområdet. Bakgrunnen for endringen, er at grensene i gjeldende plan innlemmer ulogiske, smale landområder som er fysisk adskilt fra øvrige områder i forvaltningsområdet på grunn av Snåsavatnet.

Geografisk fordeling av de regionale bestandsmålene og fordeling av bestand

Fylkesvise bestandsmål for jerv, med mål om 3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag, videreføres. Det innføres ikke fylkesvise bestandsmål for gaupe. Rovviltnemnda har som ambisjon at bestandene av jerv og gaupe er jevnt fordelt innenfor sine respektive forvaltningsområder. For jerv er det også et mål at antall jerveynglinger i hvert reinbeitedistrikt innenfor forvaltningsområdet for jerv bør ikke overskride to ynglinger årlig.

Forebyggende og konflikt dempende midler (FKT-midler)

Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konflikt dempende tiltak⁹ (FKT-forskriften) setter rammer for bruken av midler til forebyggende og konflikt dempende tiltak med tanke på rovviltskader. Forvaltningsplanen skal si noe om hvordan nemnda vil prioritere midler til forebyggende og konflikt dempende tiltak innenfor regionen i tråd med prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Det er kommet inn en del innspill til oppstartsmeldingen om ulike FKT-relaterte tema, blant annet ønsker om at nemnda prioriterer midler til tiltak som fører til mer effektiv skadefelling og lisensfelling (jerv), dialogmøter og kunnskapsformidling, ulike forskningsprosjekter og kunnskapsinnhenting, hundeevipasjer, økte midler til akutte skadesituasjoner, planlagte forebyggende tiltak med mer.

Rovviltnemnda får hvert år tildelt midler over statsbudsjettet, hvor store deler skal brukes på forebyggende tiltak mot rovviltskader og konflikt dempende tiltak. Det er ikke nemnda selv som

⁹ Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konflikt dempende tiltak: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-01-01-3>

behandler søknader om FKT-midler, dette ansvaret ligger hos Statsforvalterne. Nemnda kan imidlertid styre hvilke typer tiltak som skal prioriteres. Dette igjennom å fordele midlene på de to fylkene, prioritere hvor stor andel av midlene som skal øremerkes for lokal kunnskapsinnhenting og konfliktdempende tiltak, og hvor stor del som skal brukes på forebyggende tiltak. Dette gjøres i et årlig vedtak i mars. Det er et viktig poeng av forvaltningsplanen ikke innskrenker skjønnsrommet FKT-forskriften legger opp til. Rovviltnemnda mener derfor at forvaltningsplanen bør inneholde kun overordnede føringer, slik at midlene kan tilpasses ulike situasjoner i ulike områder. Rovviltnemnda ønsker at prioriteringene i gjeldende plan fra 2018 videreføres, men at prioriteringene og de ulike typene forebyggende og konfliktdempende tiltak som er mest aktuelle i region 6 synliggjøres bedre i revidert plan.

Rovviltnemnda foreslår følgende hovedprioriteringer ved bruk av midler til forebyggende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Forebyggende tiltak skal prioriteres innenfor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene, samt i områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt.
- Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig.
- Tiltakene skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare.
- Søknader fra reinbeitedistrikt og beitelag skal prioriteres foran søknader fra enkelt reineiere og enkeltbrukere.

Rovviltnemnda foreslår følgende hovedprioriteringer ved bruk av midler til konfliktdempende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Tiltak rettet mot barn og ungdom.
- Tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.
- Tiltak som bidrar til å avklare tapsforhold på utmarksbeite.
- Tiltak som effektiviserer bestandsregulering.

FKT-forskriften er under revidering i 2023. Dette betyr at rammene forskriften setter til bruk av FKT-midler kan endres. Derfor er alt som har med forebyggende og konfliktdempende tiltak og midler samlet under ett kapittel, slik at dette kapittelet enkelt kan revideres ved behov, uten at hele planen trenger å revideres dersom den nye FKT-forskriften fører til endringer som også får følger for forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge.

Skadefelling, lisensfelling og uttak av rovvilt

Under innspillsrunden kom det flere merknader som omhandler terskler for skadefelling, og ønsker om at forvaltningsplanen skal si noe om dette. Rovviltnemnda har ikke myndighet til å iverksette skadefelling, det er det Miljødirektoratet og delvis Statsforvalterne som har. Ved vurdering av om det skal gis fellingstillatelse, skal det tas særlig hensyn til områdets betydning som beitemark, skadenes omfang og utvikling, potensialet for fremtidige skader og muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak. Ingen situasjon vil derfor være lik. Forvaltningsplanen utdyper derfor ikke hva de ulike tersklene for felling av rovvilt i ulike områder bør være, ut over prinsippet om geografisk differensiering av virkemidler, herunder skadefelling. Terskel for skadefelling skal være lavere utenfor forvaltningsområdene for rovvilt, enn innenfor forvaltningsområdene. Videre kan nemnda prioritere å bruke midler på tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling. Rovviltnemnda mener at tiltak som bidrar til dette, skal være en av prioriteringene ved bruk av FKT-midler. Når det først er innvilget skadefelling er det viktig at skadefellingen er effektiv.

Det er også kommet inn en del innspill om at lisensfelling av jerv må effektiviseres, og at rovviltnemnda må sørge for flere ekstraordinære uttak når lisensfelling gir tilstrekkelig resultat. Rovviltnemnda kan velge å prioritere midler til tiltak som effektiviserer lisensfelling av jerv, noe nemnda har satt opp som en av hovedprioriteringene ved bruk av midler til konfliktdempende tiltak. Ekstraordinære uttak og fellinger er Miljødirektoratets ansvar. Rovviltnemnda har ingen myndighet til å fatte vedtak om ekstraordinære uttak av rovvilt, men kan signalisere ovenfor Miljødirektoratet hvilke områder og arter som bør prioriteres for dette. I de siste årene er dette gjort årlig, både gjennom vedtak om kvote for lisensfelling av jerv og i et eget vedtak med anbefalinger som oversendes Miljødirektoratet etter endt beitesesong. Rovviltnemnda vil fortsette denne praksisen.

Forvaltning av rovdyr i kalvingsområder for tamrein

For region 6 Midt-Norge hvor kalvingsområdene for tamrein er i de samme områdene som rovdyrene, er forvaltning av rovdyr i kalvingsområdene en stor og vanskelig utfordring. Reindriften drives over store områder, og bortimot hele nordlige Trøndelag og store deler av sørlige Trøndelag er reindriftingsområder. Dette er utfordrende når det skal prioriteres mellom beiteområder og kalvingsområder opp mot rovviltområder i en forvaltningsplan, og flere plasser vil det bli overlappende områder. For region 6 hvor det er overlapp mellom kalvingsområdene og forvaltningsområdene nedfelte forrige nemnd egne retningslinjer for forvaltning av rovdyr i kalvingsområdene. I revidert forvaltningsplan foreslår rovviltnemnda at disse retningslinjene videreføres. Retningslinjene er noe revidert.

Annet

Gjennom innspillsrunden til oppstart av revidering av forvaltningsplanen kom det inn en del innspill som omhandlet ulike tema som ikke har direkte sammenheng med forvaltningsplanen. Med bakgrunn i dette har nemnda i revidert plan hatt fokus på å bedre tydeliggjøre rovviltnemndas myndighet og handlingsrom, og hva som kan omtales i forvaltningsplanen og ikke.

Oppsummering

Kort oppsummert foreslår rovviltnemnda følgende:

- Forvaltningsområder for rovvilt i region 6 Midt-Norge
  - Forvaltningsområdet for bjørn holdes uendret.
  - Forvaltningsområdet for gaupe holdes i stor grad uendret, men med bakgrunn i kommunesammenslåing justeres grensene mellom tidligere Namsos og Namdalseid kommuner og tidligere Steinkjer og Verran kommune i Trøndelag. Grensejusteringen innebærer at grensen i stedet for å følge tidligere kommunegrenser, nå følger nærliggende veier og vassdrag. Den skriftlige beskrivelsen oppdateres med nye kommunenavn.
  - Forvaltningsområdet for jerv holdes i stor grad uendret, med en liten grensejustering langs Snåsavatnet i Trøndelag. Grensejusteringen innebærer at grensen i stedet for å følge E6, nå følger vannkanten fra Vegset i Snåsa, langs sørsiden av Snåsavatnet og langs vassdraget via Fossemvatnet, Reinsvatnet og Byaelva ned til der E6 krysser Steinkjerelva. Derfra er grensen lik som før. Den skriftlige beskrivelsen oppdateres med nye kommunenavn.
- Hovedprioriteringer ved bruk av midler til forebyggende tiltak (uprioritert rekkefølge):

- Forebyggende tiltak skal prioriteres innenfor forvaltningsområdene for de ulike rovviltartene, samt i områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt.
  - Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig.
  - Tiltakene skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare.
  - Søknader fra reinbeitedistrikt og beitelag skal prioriteres foran søknader fra enkelt reineiere og enkeltbrukere.
- Hovedprioriteringer ved bruk av midler til konfliktdempende tiltak (uprioritert rekkefølge):
    - Tiltak rettet mot barn og ungdom.
    - Tiltak som bidrar til å styrke, videreutvikle og effektivisere det kommunale og interkommunale skadefellingsarbeidet for en mer rask og effektiv skadefelling.
    - Tiltak som bidrar til å avklare tapsforhold på utmarksbeite.
    - Tiltak som effektiviserer bestandsregulering.

Hvordan gi innspill

Alle som ønsker det, kan komme med skriftlige hørings svar. Rovviltnemnda ber sentrale og regionale lag/organisasjoner å videresende dette høringsbrevet, invitasjon til høringsmøter og høringsutkast til revidert plan til sine lokale lag/organisasjoner i Møre og Romsdal og Trøndelag. Høringen vil også bli annonsert i aktuelle aviser i regionen og på rovviltnemndas nettsider hos Statsforvalteren i Trøndelag.

Frist for å komme med innspill er 10. september 2023. Merk med saksnummer 2022/11128. Innspill sendes på epost til sftlpost@statsforvalteren.no, eller per post til:

Rovviltnemnda i region 6
c/o Statsforvalteren i Trøndelag
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Med hilsen

Kari Anita Furunes
leder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrifter

Vedlegg

- 1 Invitasjon til høringsmøter - ny forvaltningsplan for region 6 Midt Norge
- 2 Høringsutkast til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge juni 2023
- 3 Adresseliste høring 090623

ST 26/2023 Eventuelt